

PONÈNCIA ESTRATÈGICA

Aprovada pel 25è Congrés Nacional d'Esquerra el 14 de juny de 2008, a Barcelona

0 Eixos del discurs polític d'Esquerra

0 Eixos del discurs polític d'Esquerra

- a. Enfortiment de l'eix nacional
- b. L'embat amb l'Estat espanyol

1 Eixos polítics i estratègics per relançar Esquerra

- a. Enfortiment nacional: la protecció de la llengua i la cultura catalana
- b. Justícia social: la consolidació de l'estat català del benestar
- c. Prosperitat econòmica: la transformació del model econòmic dels Països Catalans
- d. Defensa de la Terra: equilibrar el territori i l'ús dels recursos naturals
- e. Aprofundiment democràtic: l'Esquerra de les llibertats
- f. Projectió internacional: esdevenir un actor responsable per generar complicitats
- g. Conclusions

2 Esquerra com a instrument de canvi: avancem amb la radicalitat democràtica

- a. L'electorat d'Esquerra
 - b. El partit: oportunitats i febleses
 - c. Esquerra: partit de governs i partit de majoria
- La posició d'Esquerra davant del sistema de partits
- Conclusions

3 Construïm les condicions per a la Independència

- a. Balanç del cicle 1996-2008
- b. El calendari dels propers 4 anys
 - 1. Marcar les prioritats per la segona part de la legislatura
 - 2. Resposta davant d'una possible sentència del TC
 - 3. Nou acord de finançament
 - 4. Eleccions al Parlament Europeu 2009
 - 5. Balanç de la legislatura 2006-2010
 - 6. Condicions per a la legislatura 2010-2014
 - 7. Nou avenç municipal 2011 i eleccions als parlaments valencià i balear
- c. L'horitzó llibertat 2014

O EIXOS DEL DISCURS POLÍTIC D'ESQUERRA

0A. ENFORTIMENT DE L'EIX NACIONAL

Per Esquerra són indestriables els tres eixos del seu discurs polític: Independència dels Països Catalans, República i Esquerra. Tots tres, indestriablement, configuren el contingut ideològic essencial del partit tal com es reflecteix en la seva Declaració Ideològica.

L'aposta estratègica fixada en el 24è Congrés Nacional d'Esquerra, que apostava per una etapa federal de l'Estat espanyol, ha quedat superada. 300 anys després de la pèrdua de la nostra sobirania nacional, no podem continuar perdent el temps cercant enteses impossibles. Davant d'aquesta situació cal un enfortiment de l'eix nacional establint una nova estratègia basada en la recuperació de la sobirania a través de l'exercici del dret a decidir. L'independentisme és un dels fonaments principals a partir del qual ens diferenciem de la resta de forces polítiques dels Països Catalans. Per aquest motiu, el nostre projecte independentista esdevé un valor afegit a les nostres polítiques socials.

Esquerra ha de liderar el procés polític cap a la independència i ho ha de fer construint una majoria social favorable, aprofundint la cohesió nacional dels Països Catalans, construint estructures d'estat i espais de sobirania, internacionalitzant la nostra causa i plantejant una conflicte institucional amb l'Estat en el cas d'obstrucció per part d'aquest als avenços.

0B. L'EMBAT AMB L'ESTAT ESPANYOL

L'acció política d'Esquerra ha d'estar orientada al doble objectiu de conformar una majoria social que porti els Països Catalans a la independència i, en el trànsit, condicionar l'acció del Govern de la Generalitat des d'una perspectiva independentista, ja sigui des del govern o des de l'oposició. Aquest marc d'actuació política supera els límits constitucionals i ens situa en un panorama de confrontació política i jurídica entre l'Estat i el dret a decidir.

1 EIXOS POLÍTICS I ESTRATÈGIES PER RELLANÇAR ESQUERRA

1A. ENFORTIMENT NACIONAL: LA PROTECCIÓ DE LA LLENGUA I LA CULTURA CATALANA

1a.1. La globalització és una oportunitat per a les societats i les cultures nacionals. En el món en xarxa d'avui, que tendeix a ser cada dia més policèntric i més interconnectat, la diversitat nacional, cultural i lingüística ha esdevingut més visible que mai. Aquest fet ha contribuït a convertir la preservació i l'enfortiment d'aquesta diversitat en un valor universal, cada dia més compartit, que ha fet entrar en crisi les tesis tradicionals de l'imperialisme que presentaven la uniformitat lingüística i cultural com una condició del progrés. Així doncs, Esquerra pensa que la nació catalana ha de saber aprofitar aquest nou context favorable al reconeixement de la diversitat, tot presentant-nos al món directament, sense complexos, emparant-nos en els valors universals de la democràcia i la llibertat.

1a.2. Esquerra proclama que la nació catalana, com qualsevol altra nació, no solament té el dret d'enfortir la seva personalitat nacional, cultural i lingüística, sinó que té el deure de connectar-se directament amb el conjunt de les altres cultures nacionals, en un marc de lliure circulació de les llengües o les creacions culturals dels diversos països. En conseqüència, rebutgem tant les actituds provincianes, que menyspreen la pròpia tradició, com les actituds localistes, que ignoren les realitats exteriors.

1a.3. Volem una cultura forta. És a dir, una cultura arrelada, creativa i oberta a les altres cultures, tant en la funció de receptora com en la de transmissora d'influències i innovacions. Cal, doncs, crear les condicions legals que permetin la interconnexió comunicacional entre els Països Catalans, potenciant el mercat lingüístic i cultural compartit. I cal seguir enfortint la projecció exterior de la cultura i la llengua catalanes mitjançant la presència i l'acció directes de les nostres institucions a nivell internacional. Cal convertir el català en la llengua comuna de la societat catalana, en tots els seu àmbits.

1a.4. En relació als grans canvis socials i demogràfics en curs, entre els quals destaca el fet de les migracions, Esquerra considera que les institucions i la societat catalanes han d'adoptar una actitud proactiva a favor de la cultura i la llengua nacionals. Cal superar tant les actituds derrotistes com els tics del vell resistencialisme. En la situació present, hem de millorar i ampliar les eines que assegurin la nostra reproducció cultural: sobretot el sistema educatiu, el sistema comunicacional i la xarxa cívica i associativa. I hem d'esforçar-nos perquè el conjunt de la societat catalana mantingui una actitud oberta i inclusiva en relació amb la nova immigració. Només des del compliment estricte dels drets i els deures democràtics i des d'una actitud de respecte a les identitats d'origen dels nousvinguts, es pot afavorir la progressiva identificació d'aquestes persones amb la nació, la llengua i la cultura catalanes, que han de ser la seva realitat de futur —tant d'ells com, sobretot, dels seus descendents. Cal, doncs, encarrilar les inquietuds i els neguits dels sectors nacionalment més conscients i actius de la nostra societat envers una acció positiva en aquest terreny i fomentar totes aquelles iniciatives de l'associacionisme cívic i cultural que contribueixin a cohesionar socialment i nacionalment la població catalana.

1B. JUSTÍCIA SOCIAL: LA CONSOLIDACIÓ DE L'ESTAT CATALÀ DEL BENESTAR

1b.1. El model d'estat del benestar dels Països Catalans s'ha caracteritzat per un desenvolupament insuficient i per tenir un caràcter fortament assistencialista. Fins fa poc temps, la cobertura pública només ha ofert prestacions puntuals a sectors molt concrets de la població, i ha deixat exclosa una majoria de la població del país. Aquesta falta de cobertura universal ha fet que moltes necessitats s'hagin hagut d'atendre des d'entitats del tercer sector i des de l'estructura familiar —més concretament, des del treball no remunerat de les dones.

1b.2. La nostra tasca actual des del Govern de Catalunya i des del Govern de les Illes Balears, així com des d'altres administracions, s'ha d'encaminar a saber aprofitar tota aquesta experiència i el capital acumulat per part de les entitats que treballen en el sector de l'atenció a les persones, les quals juguen un paper fonamental en la consolidació del sistema català de serveis socials que estem impulsant.

1b.3. Els canvis produïts en l'estructura sociodemogràfica del país en els últims anys, com l'envel·liment de la població, les transformacions de les estructures familiars o l'augment del fenomen migratori, han fet que sigui necessari un canvi de conceptualització del sistema de benestar amb el qual s'aposti fermament per la universalització dels serveis socials. En aquest sentit, al Principat, la nova Llei de serveis socials és l'element essencial per fer possible aquest canvi de model. En el cas de les Illes Balears s'ha de treballar a fons perquè el traspàs competencial que marca el nou Estatut arribi del Govern als Consells insulars de forma ràpida i amb els recursos necessaris. El principi de subsidiarietat i la proximitat de les institucions que gestionen els serveis socials a les persones ha de ser el nou marc per fer possible una administració més àgil i competent.

1b.4. Tot plegat, juntament amb la Llei de prestacions de caràcter econòmic i la implementació del nou Pla de cohesió i inclusió de Catalunya, ens ha de servir per anar configurant un model de protecció social que proporcioni més igualtat i que eviti que molts ciutadans i ciutadanes quedin desplaçats del progrés econòmic del país.

1b.5. Cal fer passos enèrgics i decidits en la construcció d'un sistema nacional de serveis socials, el qual consolidi una xarxa de recursos única i pròpia dels Països Catalans des d'on es gestioni tot allò que faci referència a l'atenció a les persones. Així, hem d'incorporar, també, en l'agenda política del nostre país, el concepte d'infraestructures socials, les quals han d'entrar de ple en el debat estratègic del futur dels Països Catalans. Al costat de la xarxa de comunicació que volem o del debat sobre l'energia que haurem de fer, cal que pensem en la necessitat d'integrar en el plantejament urbanístic dels nostres pobles i ciutats aquelles instal·lacions que han de garantir l'atenció a les necessitats socials de les persones.

1b.6. Fem una aposta, doncs, per una acció política basada en polítiques socials i ecològiques modernes i ambicioses que s'han d'anar adaptant a les noves realitats individuals i col·lectives cada cop més complexes. En aquest sentit, cal vetllar per un sistema educatiu consensuat que garanteixi la cohesió, la integració, la igualtat d'oportunitats i que involucri tots els estaments educatius. En el mateix sentit, hem de treballar de forma transversal per l'excel·lència de la sanitat pública.

1a.7. Aquests nous plantejaments representen un salt endavant en la consecució de l'estat català del benestar i en la creació de xarxes de finançament públic de qualitat ben dimensionades que permetin oferir a la ciutadania major qualitat de vida. Tot i així, aquestes noves estructures es veuen limitades per un finançament insuficient fruit del dèficit fiscal.

1b.8. L'estat català del benestar s'està construint des del Govern d'Entesa al Principat i des del Govern de Progrés a les Balears, però està totalment condicionat pels recursos econòmics dispo-

nibles. Per això és fonamental disposar d'un nou sistema de finançament que resolgui el dèficit fiscal crònic del nostre país i que ens permeti continuar construint i enfortint les seves estructures, que són les següents:

- 1b.8.a** Un sistema educatiu públic, català, coeducatiu, laic i de qualitat que asseguri la integració de tot l'alumnat, la igualtat d'oportunitats educatives i la garantia de l'ús del català com a llengua vehicular en totes les etapes educatives. Cal, també, millorar l'aprenentatge d'altres llengües, en particular de l'anglès. També cal fer especial atenció a la dotació pressupostària imprescindible per garantir les polítiques d'acolliment escolar i la plena integració de l'alumnat provinent de la nova immigració.
- 1b.8.b** La formació permanent és clau per la competitivitat, la salut, el gaudi i el benestar de les societats futures. Per aquest motiu cal una planificació a partir de la Declaració d'Hamburg, que recull les recomanacions del Parlament i el Consell d'Europa sobre les competències claus per a l'aprenentatge permanent.
Avançar en l'autonomia de les persones amb dependència i en l'assistència de qualitat i ajustada a les seves necessitats.
Impulsar polítiques de suport a les persones amb discapacitat tot incidint en l'avenç en l'àmbit de l'accessibilitat.
Organització del sistema de serveis socials atenent el principi de descentralització, reconeixent la tasca del món local i afavorint el principi de subsidiarietat.
Aposta per unes polítiques d'atenció i protecció de la infància que garanteixin el desenvolupament ple i la igualtat d'oportunitats a partir d'un model de prevenció, detecció i intervenció per evitar situacions de desprotecció que incloguin mesures específiques per eradicar la pobresa infantil i l'exclusió social de la infància.
Impulsar l'extensió de la clàusula social en els contractes de l'administració.
- 1b.8.c** Unes polítiques d'acollida per a les persones nouvingudes on se'ls reconegui de manera efectiva els drets i deures propis de la nostra societat, fent de la llengua catalana una eina clau d'acollida i integració del país. En aquest sentit, en el cas del Principat, hem de citar el treball d'impuls del Pacte Nacional d'Immigració basat en l'adaptació dels serveis públics per evitar la competència pels recursos, la cohesió en una societat diversa i l'ordenació dels fluxos migratoris. Tot plegat per construir la Catalunya de la convivència, el benestar i la igualtat d'oportunitats.
- 1b.8.d** Promoure el desplegament d'un parc d'habitatge protegit de qualitat, majoritàriament de lloguer —o altres règims de tinença que assegurin el manteniment de la qualificació d'habitatge protegit al llarg del temps— per tal de donar servei a més d'una generació i garantir, així, en la mesura del possible, l'accés a l'habitatge digne al conjunt de la població.
- 1b.8.e** Un marc propi de relacions sociolaborals que es caracteritzi per la protecció real dels drets laborals i l'ocupació de qualitat, al mateix temps que es defensa la igualtat dels drets i deures dels treballadors i treballadores autònoms i s'impulsen projectes d'economia social.
- 1b.8.f** Un model propi de polítiques nacionals de joventut que apostin decididament per garantir l'emancipació dels i les joves. Creant una xarxa, estructurada en tot el territori, de serveis que afavoreixin els processos d'emancipació juvenil, facilitant l'accés dels joves a una formació de qualitat, a una feina digna, a l'habitatge, a la cultura i a la seva participació en tots els àmbits de la societat com a ciutadans i ciutadanes de ple dret.
- 1b.8.g** Garantir la igualtat efectiva a l'accés a la cultura a tota la ciutadania.
- 1b.8.h** Garantir la igualtat real-material d'oportunitats entre homes i dones, assegurant en tot moment el dret a la diferència. Així mateix, cal treballar decididament per l'eradicació de la violència masclista i per la tolerància zero envers aquesta xacra social.
- 1b.8.i** Garantir el reconeixement dels drets de les persones discapacitades, amb l'aplicació efectiva de la Llei d'autonomia personal i atenció a les persones amb dependència amb els recursos econòmics provinents de l'Estat que possibiliti la plena integració social d'aquest col·lectiu.

- 1b.8.j** Assegurar els drets de lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals (LGTB), el respecte, la igualtat d'oportunitats i la plena ciutadania de totes les opcions i promoure l'eradicació de l'homofòbia, la lesbofòbia i la transfòbia.
- 1b.8.k** Impulsar polítiques que fomentin l'activitat de la gent gran activa per tal de convertir-les en un actiu de la nostra societat i perquè la seva experiència i capacitats reverteixin en benefici de tothom. També cal impulsar que el Govern estatal augmenti les pensions més baixes a partir dels 65 anys fins a un salari mínim interprofessional per evitar el desemparament de la gent gran.
- 1b.8.l** Garantir el suport a les famílies amb unes polítiques ambicioses i que siguin adaptables a totes les realitats familiars existents a la nostra societat.
- 1b.8.m** Impulsar noves polítiques d'usos del temps —com ja estan fent alguns Estats europeus— i assolir la plena corresponsabilitat en tots els àmbits.
- 1b.8.n** Assolir un model d'atenció a la salut mental de caràcter comunitari, interdisciplinari i intersectorial.
- 1b.8.o** Impulsar polítiques efectives de protecció del territori, així com un nou model de gestió eficient de les àrees naturals.

1b.9. Esquerra considera la salut un dret bàsic de caràcter prioritari. Per tant, vol consolidar un sistema nacional de salut que permeti:

- 1b.9.a** Garantir una xarxa de recursos sanitaris públics única i pròpia de Catalunya.
- 1b.9.b** Assegurar l'equitat i la qualitat assistencial.
- 1b.9.c** Disposar d'un finançament just.
- 1b.9.d** El desenvolupament creatiu i satisfactori dels professionals i treballadors/es de l'àmbit sanitari.
- 1b.9.e** Fer front als reptes que signifiquen: l'envelliment poblacional, els canvis en la relació de dependència, els canvis en els rols familiars i la immigració dels darrers anys.

1b.10 Per assolir els reptes anteriorment expressats cal impulsar un nou model propi d'estructura d'Administració Pública moderna i basada en criteris d'excel·lència, meritocràcia, funcionalitat, proximitat i eficiència.

1C. PROSPERITAT ECONÒMICA: LA TRANSFORMACIÓ DEL MODEL ECONÒMIC DELS PAÏSOS CATALANS

1c.0. Els Països Catalans sempre han estat un país d'avantguarda i volem garantir que ho continuï sent. Tanmateix, els Països Catalans, amb una economia plenament inserida en la globalització i per tant amb una elevada exposició al cicle econòmic europeu (avui prop d'un 85% de sincronització), han de fer front als nous reptes i oportunitats que genera aquest nou marc d'àmbit mundial amb tres mancances importants: no disposar dels instruments necessaris per decidir l'orientació de la nostra economia, patir una excessiva dependència del mercat espanyol i no tenir prou desenvolupats aquells sectors econòmics que generen més valor afegit. A aquestes dificultats estructurals s'hi afegeix un context de desacceleració econòmica que afectarà el conjunt de la societat catalana, a causa d'una actitud no global, sinó local: l'especulació immobiliària que a Catalunya, com a Espanya, s'ha desenvolupat en termes desproporcionats en comparació amb la mitjana europea. Durant els primers anys del nou cicle, els indicadors econòmics semblen apuntar a una reducció significativa d'intens ritme de creixement que ha caracteritzat els primers anys del segle XXI. El context de desacceleració econòmica i la reducció del ritme de creixement obeeix en bona mesura a l'especulació immobiliària. Per tal d'evitar situacions similars, cal assumir polítiques valentes i responsables que evitin els efectes derivats d'una disbauxa especulativa. I més, quan la matèria prima d'aquest sector constitueix un recurs nacional escàs i finit com és el nostre territori.

1c.1. En aquestes circumstàncies ja no podem competir amb mà d'obra barata i poc qualificada. Tampoc no podem seguir depenent d'un mercat que ja ha demostrat que és massa sensible a les nostres demandes i aspiracions nacionals, ni consentir dependències marcades per oligopolis financers i lobbies empresarials que únicament entenen el seu benefici particular i són, en bona part, responsables de la recessió actual. I, sobretot, les infraestructures i finances catalanes no poden continuar depenent d'una administració que en massa ocasions ha actuat en contra dels interessos dels ciutadans i ciutadanes dels Països Catalans. Per tot això, des d'Esquerra hem de treballar per aconseguir el concert econòmic amb l'Estat —mentre en depenguem políticament— i així poder decidir en els eixos bàsics de qualsevol economia: la hisenda i les grans infraestructures. Hem de definir polítiques econòmiques que garanteixin un major grau d'internacionalització gràcies a la capacitat d'innovar, produir i oferir serveis amb un important valor afegit.

1c.2. En aquest marc, Esquerra està impulsant des del Govern de Catalunya —i ha de seguir impulsant en el futur— la transformació del model de creixement econòmic del país, per fer una economia catalana sòlida, sostenible, oberta i que, alhora, contribueixi a la cohesió social de la nació. Per assolir aquesta transformació caldrà desenvolupar i actualitzar l'acord estratègic per la competitivitat entre el Govern de la Generalitat de Catalunya i els agents socials, que es va establir en el primer Govern catalanista i d'esquerres, com a peça bàsica de concertació de les polítiques integrals en matèria econòmica.

1c.3. La resposta als reptes plantejats per la globalització passa per donar el salt de l'economia industrial i de serveis tradicional a l'economia industrial i de serveis a les empreses basada en la innovació, el talent i el coneixement. Cal potenciar el valor afegit que poden oferir els nostres productes i serveis mitjançant una aposta ferma per la recerca, el desenvolupament i la innovació i generar un consens estable que faci possible la transformació del model econòmic mitjançant instruments com el Pacte Nacional per la Recerca i la Innovació. Cal millorar, també, els resultats del sistema educatiu tant pel que fa a l'ensenyament obligatori com a la formació professional, la universitària i la contínua per garantir la captació, el desenvolupament i retenció del talent als Països Catalans.

1c.4. En el camí cap a la independència és essencial reduir la quota de poder directe que l'Estat espanyol exerceix sobre els Països Catalans en l'àmbit econòmic, a través de les polítiques econòmiques estatals i de les infraestructures (aeroport, port, infraestructures de mobilitat i xarxes de subministraments), però també en molts àmbits intangibles: socials (estructures sindicals, patronals, socials...), culturals (referents i models culturals, esportius, educatius o científics). Només així podrem avançar, ser competitius en un món globalitzat i tenir la garantia que els debats polítics del nostre país no es veuran condicionats per les relacions econòmiques i comercials entre el nostre país i els Estats espanyol i francès.

1c.5. Les empreses del nostre territori han d'establir cada cop més la seva estratègia amb referències dels mercats internacionals (multilocalització) i deixar de focalitzar-se en el mercat estatal. Cal, també, accelerar els posicionaments a escala internacional en sectors tan centrals com el sector agroalimentari, la indústria de les noves tecnologies —destacant-ne especialment la robòtica i les energies renovables—, la indústria farmacèutica, el sector de l'automoció i els serveis relacionats amb les empreses lligats al coneixement i a la informació. També en el segments de l'economia de la identitat: turisme, gastronomia, artesanía artística i alimentària, la indústria cultural, la moda o el disseny. És a dir, hem d'apostar clarament per aquells sectors industrials i de serveis tan nous com consolidats que des de fa anys aporten un valor afegit a la nostra economia. Així mateix cal donar suport a la creativitat empresarial i a l'emprenedoria com a principal instrument de creació de riquesa, especialment en sectors en risc de subocupació: dones, joves, persones migrades i el col·lectiu de LGBT (lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals). Cal potenciar, de cara a la internacionalització de la nostra economia, tot el sector de R+D+I i facilitar que els nous talents i els investigadors puguin desenvolupar la seva tasca als Països Catalans. En

aquest sentit, és bàsic que el món econòmic industrial i l'acadèmic vagin de la mà per tal que puguem competir en el mercat global. Cal prioritzar també la construcció d'una via d'ample europeu exclusivament per a mercaderies.

1c.6. Catalunya, en bona mesura, ha assolit amb èxit el repte de posicionar determinats sectors econòmics en el mercat europeu; ara ens cal anar més enllà. Hem de potenciar les multilocalitzacions de les nostres empreses per fer-nos més forts davant els reptes de l'economia global i aprofitar totes les oportunitats que aquesta ofereix. Alhora, no podem oblidar que, a casa nostra, el conjunt de petites i mitjanes empreses que han sabut competir en l'actual marc global oferint a grans organitzacions multinacionals serveis i productes de caràcter complementari, per una banda tenen la capacitat d'atreure al nostre territori multinacionals i, per l'altra, la de generar llocs de treball amb un elevat valor afegit. Cal, doncs, identificar els àmbits en què podem ser capdavanters al món per després poder potenciar-los, tot agrupant els esforços de les universitats, dels centres de recerca, de les empreses i de les administracions públiques. Cal orientar l'economia cap a activitats que siguin diferencials i que, per sobre de tot, aportin valor. Per tant, hem de promoure la singularitat dels nostres productes i, per tant, el seu atractiu comercial, potenciant la creativitat i la diferència, amb la premissa de la recerca de l'excel·lència.

1c.7. Juntament amb la internacionalització, la innovació ha de ser l'eina bàsica per garantir la nostra competitivitat econòmica i ha d'informar tots els sectors i processos de l'economia. La innovació no ha de ser entesa, només, com la innovació tecnològica, sinó que cal potenciar-la en la seva significació global: de gestió, organitzativa, de procés productiu, de comercialització, etc.

1c.8. En el marc de la transformació del model econòmic dels Països Catalans, Esquerra ha de potenciar des dels governs autonòmics o locals on participi, un marc català de responsabilitat social de les empreses com a mitjà de competitivitat i sostenibilitat reforçant així mateix la seva contribució al benestar i a la cohesió social. Per tal de fer-ho creïble ha d'establir sistemes que permetin garantir la veracitat i el valor de les declaracions de responsabilitat social fetes per les empreses.

1c.9. En aquest sentit caldrà impulsar, especialment, la progressiva igualtat en l'accés al treball, a la promoció professional, a l'equilibri en l'accés als llocs de direcció i eliminar la discriminació salarial entre dones i homes. Esquerra considera imprescindible habilitar els instruments normatius que garanteixin la igualtat efectiva de dones i homes, tant en l'esmentat àmbit laboral com en el de l'empresa, la investigació, la fiscalitat, la innovació i la promoció i la pròpia vida política. Per aquest motiu és imprescindible un pacte entre les administracions i els agents socials i econòmics a fi i efecte de reorganitzar i equilibrar el temps laboral, personal i familiar-domèstic, tot reconeixent el valor fonamental del treball familiar-domèstic en la sostenibilitat i la cohesió social i econòmica de Catalunya. I, en aquest sentit, Esquerra considera imprescindible habilitar els instruments organitzatius i reglamentaris necessaris per fer efectiva l'esmentada igualtat des de dins mateix del partit.

1D. DEFENSA DE LA TERRA: EQUILIBRAR EL TERRITORI I LA GESTIÓ DELS RECURSOS CAP A LA SOSTENIBILITAT

1d.1 La preocupació per les qüestions ambientals, els usos del territori o la disponibilitat dels recursos formen part ja de la centralitat del debat polític als Països Catalans. Esquerra ha de continuar assumint amb naturalitat i amb decisió compromisos fermes en aquest sentit i oferir polítiques de desenvolupament que tinguin en compte els recursos disponibles i no hipotequin les decisions de les generacions futures.

1d.2 La previsió dels efectes de l'escalfament global i la situació mundial dels recursos energètics, hídrics o alimentaris, entre d'altres, obliga a assumir estratègies de prevenció i adaptació que per-

metin situar el país en la millor situació possible de cara al futur. En aquest sentit, el país ha de centrar els seus esforços, fonamentalment, en establir models sostenibles de gestió del territori, dels recursos hídrics i dels recursos energètics i en la mitigació dels efectes de l'escalfament global.

1d.3 Els Països Catalans es caracteritzen per un territori extremament divers, esdevenint un dels elements definitoris de la nostra identitat. La pressió demogràfica i el desequilibri territorial, però, el fan altament vulnerable als canvis; per això cal aplicar una visió nacional de conjunt i una planificació acurada a les estratègies de desenvolupament futur de cadascun dels territoris, a nivell local, comarcal o regional.

1d.4 Cap planificació econòmica o territorial pot obviar ja aquestes qüestions. Cal fixar-se com a objectiu bàsic el progressiu equilibri territorial que ha de permetre un millor repartiment de la pressió demogràfica, de la riquesa i de la qualitat de vida, però que també ha d'esdevenir garantia de la conservació dels espais naturals i agroforestals.

El territori és un hàbitat on cap dels seus ecosistemes no pot quedar aïllat per obra humana, de forma que cal garantir arreu una matriu territorial contínua d'espais naturals o naturalitzats per tal d'assegurar la conservació del paisatge com un tret més d'identitat nacional.

Al mateix temps i d'acord amb l'ordenació territorial, la construcció d'infraestructures haurà de contemplar mesures pràctiques eficaces de pas d'animals per tal de garantir de forma efectiva la connectivitat del territori i la conservació del paisatge, tot protocolitzant el procés d'informació i debat amb els agents i ens afectats per aconseguir consens previ al dictamen de terminis i pressupostos.

1d.5 Cal impulsar i garantir la viabilitat del sector agroramader arreu del territori com a element estratègic de primer ordre per al segle XXI, factor essencial de fixació de població al territori, del manteniment del mosaic agroforestal que sustenta la biodiversitat i el paisatge de gran part del territori i garant d'una producció alimentària en creixent valorització. Lluny d'una visió romàntica —que també, per què no— el paisatge ja és un recurs preuat que ha d'esdevenir reclam, aportant valor afegit a la qualitat de vida de la gent i a uns productes agroalimentaris que han de tendir a l'excel·lència. Aquesta garantia de pervivència i promoció de la pagesia només es pot assolir equiparant l'accés als serveis, garantint l'accés a les noves tecnologies, promovent la màxima adaptació a les característiques de cada zona i els productes autòctons i de qualitat i donant suport decidit a les iniciatives innovadores que sorgeixen del propi territori que permeten l'augment de la rendibilitat i la diversificació de les activitats.

1d.6. Cal impulsar estratègies que permetin que la conservació dels espais naturals i agroforestals, lluny de ser vist com un llast per a les comunitats que hi viuen, sigui un motor fonamental del desenvolupament local i de l'equilibri territorial, compatibilitzant anteriors i noves activitats.

1d.7. La mar és un dels àmbits naturals més agredits i degradats. És necessari i urgent blindar la protecció de la costa i la mar catalanes abans que sigui massa tard, amb criteris ambientals i ecològics que en permetin la regeneració i n'aturin les agressions: impuls a la proliferació de parcs naturals i zones de protecció marítimoterrestre, fre a instal·lacions nàutiques de gran impacte, control de pesca furtiva i il·legal, acabar amb la pressió urbanística sobre la costa i impuls d'un model turístic més sostenible amb l'entorn que l'acull.

1d.8. Amb l'objectiu de garantir la protecció i la gestió sostenible del territori, un dels objectius per als pròxims anys ha de ser augmentar el patrimoni públic de sòl, mitjançant mesures com la cessió a l'administració pública de sòl lliure en cada actuació urbanística, de manera que en endavant els creixements responguin veritablement i únicament als interessos generals.

1d.9. L'aigua com a element equilibrador del país. Els Països Catalans han de gestionar de manera autosuficient i correcta els recursos hídrics, potenciant un nou model territorial que adapti el desenvolupament territorial als recursos disponibles en cada conca i establint un compromís per

la nova cultura de l'aigua davant la vella cultura que considera aquest recurs com un bé il·limitat i que està fomentada, exclusivament, en transvasaments i mesures que promouen els desequilibris territorials, ambientals, econòmics i socials.

1d.10. La recent situació d'emergència nacional viscuda arran de la sequera, ha marcat un punt d'inflexió en la gestió territorial i ha posat en evidència la caducitat d'un model de creixement urbanístic, expansionista i insostenible. En aquest sentit, cal impulsar una visió responsable en els poders públics, segons la qual les actuacions sobre el territori que en comportin una ocupació i canvi difícilment reversible caldrà que comptin amb una justificació específica, concreta i avaluable dels beneficis —pels interessos generals de la població, així com de la seva sostenibilitat.

1d.11. Cal donar un major impuls al nou model hídric, apostant per l'estalvi i l'eficiència en tots els àmbits econòmics, socials i territorials; l'aplicació efectiva de la Directiva Europea Marc de l'Aigua en la regeneració dels nostres rius i aqüífers; la recuperació i reutilització de l'aigua; la millora generalitzada de les xarxes i dels sistemes de reg i la complementació amb mitjans tecnològics, com poden ser algunes dessaladores, que permetin una efectiva internalització territorial i econòmica dels impactes del cicle de l'aigua.

1d.12. Reforçant l'equilibri territorial cal implementar les mesures necessàries per tal que, a curt termini, la conca del Ter recuperi els recursos hídrics que li són propis, limitant efectivament els cabals desviats al sistema ATLL, de la mateixa manera que calen actuacions enèrgiques i decidides per la recuperació del Llobregat, del Xúquer i del Segura i per la protecció del delta de l'Ebre de l'erosió i la subsidiència, exigint la implicació de l'Estat en el finançament de les mesures que cal aplicar en tots els casos.

1d.13. En l'àmbit energètic cal anar preparant el país per al nou escenari energètic mundial que es va generant, amb tres factors que cal tenir en compte: l'encariment del petroli, els compromisos de Kyoto i la inevitable apagada nuclear al nostre país. Cal, doncs, avançar cap a una economia menys intensiva en el consum d'energia i, progressivament, menys intensiva en producció de CO₂ i, alhora, fer camí cap a nous sistemes de producció i distribució energètica que garanteixin un subministrament eficient i de qualitat.

1d.14. Els Països Catalans, en el camí cap a la independència, han d'anar avançant cap a una major sobirania energètica —tant a nivell de gestió com de decisió—, amb el bastiment i consolidació d'un model propi basat en el desenvolupament de les energies netes i renovables i en l'eficiència i descentralització dels sistemes de generació energètica. Un canvi de model energètic que faci possible abandonar la dependència dels recursos fòssils i obri una transició definitiva per tancar les centrals nuclears.

1d.15. Esquerra, doncs, promourà polítiques basades en l'estalvi i l'eficiència en l'ús de l'energia en tots els àmbits i en la implantació racional de mitjans de producció d'energia elèctrica renovables (neta i no dependent de tercers), promovent aquest sector com a sector estratègic a nivell de recerca, de producció industrial i de generació energètica. Aquesta opció requerirà un pla d'adaptació de la xarxa de transport i distribució a les característiques de producció de les noves energies que la faci segura i eficient.

1d.16. Caldrà substituir gradualment les centrals nuclears i altres centrals poc eficients econòmicament i ambientalment (carbó i fuel) per alguna central de cicle combinat, mentre no es pugui aconseguir el 100% de renovables, fet que caldria aprofitar per al reequilibri territorial en la generació elèctrica.

1d.17. Quant al transport, caldrà donar suport a polítiques per millorar l'eficiència energètica, econòmica i ambiental, i així facilitar la intermodalitat. També caldran mesures fiscals que incentivin/

penalitzin també en funció de l'eficiència energètica, i no només pels nivells d'emissions. Per tant, també cal aconseguir a mitjà termini una xarxa d'infraestructures que possibiliti aquest objectiu.

1d.18. Els Països Catalans encara són molt lluny d'assolir els compromisos adquirits a Kyoto. Per fer front des d'aquí a un dels reptes de la humanitat d'aquest segle XXI, com és el canvi climàtic, cal un acord de país entre tots els sectors públics, socials, ecologistes, econòmics i ciutadans. L'aposta per un model de mobilitat basat en el transport col·lectiu, l'impuls de la producció neta a les indústries i una nova política energètica han de ser les línies estratègiques i d'actuació enfront del canvi climàtic.

1E. APROFUNDIMENT DEMOCRÀTIC: L'ESQUERRA DE LES LLIBERTATS

1e.1. La manera com entenem el conjunt de la societat i les relacions que s'hi produeixen parteix d'una concepció ideològica basada en els valors republicans. Uns valors que s'han enriquit des de l'antiguitat clàssica, amb l'aportació de pensadors del renaixement, de la il·lustració fins a l'actualitat i que ara són més vigents que mai. El caràcter republicà emana valors com la llibertat, la igualtat i la fraternitat. És impossible entendre una llibertat plena sense garantir prèviament una igualtat de condicions i de totes les persones, de tots els col·lectius. Les llibertats individuals i les llibertats col·lectives no són més que dues cares de la mateixa moneda. El mateix podem afirmar si parlem de drets. Esquerra s'ha distingit sempre, tant des de l'oposició com des del govern, per impulsar els drets individuals, des del punt de vista social, republicà, de forma innovadora.

1e.2. Així mateix, el republicanisme de l'esquerra nacional incorpora la promoció dels deures de la ciutadania: d'una banda, la reivindicació d'una democràcia forta i participativa, i de l'altra, la pràctica de les virtuts cíviques. En aquest sentit, el foment de la participació en els afers públics i la millora de la qualitat democràtica esdevenen factors de transformació que nodreixen el discurs radicalment democràtic propi del republicanisme i que cal aplicar conseqüentment a tots els àmbits d'acció política, tant externa com interna.

1e.3. La unitat que mesura el col·lectiu és l'individu, i és en ell en qui recau la responsabilitat de l'Estat de garantir el seu benestar, independentment del seu origen social, cultural, lingüístic, ètnic, religiós, d'orientació sexual, d'identitat de gènere, etc. Però un cop garantit això, cal garantir les condicions necessàries per a què l'individu pugui desenvolupar el seu projecte de vida. Si bé no únicament, aquest és un objectiu que s'ha de centrar en els grups amb situacions o realitats particulars i històriques com les persones nouvingudes, els joves o les dones. Hem de treballar per aconseguir la plena ciutadania a totes i cadascuna de les persones que habiten en el nostre territori, assegurar les condicions per a l'emancipació juvenil i garantir el dret de les dones a viure sense discriminacions, a viure amb igualtat d'oportunitat, reconeixent la diferència sexual per fer possible la vida sense violència. També garantir al col·lectiu de lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals (LGTB) la possibilitat de viure lliurement la seva sexualitat, en plena normalitat. Així mateix defensem el dret a la llibertat religiosa i de creences a l'entorn de la laïcitat com a espai comú.

1e.4. La suma dels projectes individuals resulta en el projecte col·lectiu, i aquest adopta una naturalesa pròpia que en el seu màxim exponent forma el col·lectiu nacional. És per això que l'aprofundiment en les llibertats col·lectives suposa no només un dret, sinó una oportunitat, perquè se'n desprenen els drets individuals. I no hi ha major dret col·lectiu que el dret de decidir sobre el seu present i el seu futur.

1e.5. En un sentit més ampli, la reivindicació i la pràctica del republicanisme com a clau de volta del projecte col·lectiu facilita un element comú d'identificació mitjançant l'adhesió als valors republicans: la llibertat en tots els àmbits, la igualtat i la solidaritat. Aquesta proposta genuïna,

positiva, constitutiva d'un sistema ètic caracteritzat per la defensa i la promoció d'aquests valors, definirà la identitat cívica comuna de la majoria que es decidirà per la llibertat.

1e.6. L'Espanya plural s'ha demostrat impossible, una entelèquia. L'Estat espanyol no ha arribat a exhaurir la via del federalisme, com han fet altres models d'estat europeus. Per tant, ens trobem davant un Estat profundament centralista, que no té cap ganes de cedir poder de decisió a les nacions que el conformem. No es tracta només de l'esgotament del model autonòmic; la situació de dominació de la societat catalana és palesa no sols en la impossibilitat legal de definir lliurement el seu estatus polític o d'expressar plenament la seva identitat nacional, sinó que també impedeix que es manifestin qüestions de diversa índole que queden subordinades o postergades depenent de les prioritats de l'agenda política estatal. Per aquest motiu, Esquerra advoca per la via independentista com a única forma de donar resposta a les necessitats socials i nacionals dels Països Catalans.

1e.7. Des del 1978, l'Estat espanyol és un estat unitari descentralitzat. Aquesta naturalesa de l'Estat bloqueja els drets de les nacions que el componen —reduïdes a «nacionalitats històriques»—, com per exemple el lliure exercici de l'autodeterminació.

1e.8. En conseqüència, una via per superar l'actual marc constitucional consisteix a fer evidents les seves limitacions i contradiccions en les qüestions que la nostra societat entén que són prioritàries i a vincular-les amb la causa sobiranista. En aquest sentit, promoure la participació permetrà, d'una banda, difondre en els ciutadans i ciutadanes la consciència que és a les seves mans decidir sobre les qüestions que els afecten i alhora avesar-los a intervenir en espais de debat i deliberació; d'altra banda, les tensions que es generin entre els posicionaments de la societat catalana i les propostes promogudes per l'Estat, assenyalaran les línies de falla del marc constitucional i definiran àmbits on la independència serà percebuda com un instrument necessari per garantir les llibertats i els drets individuals.

1e.9. Al segle XXI la radicalitat democràtica es materialitza en el reconeixement internacional del dret a decidir. En alguns estats europeus amb més tradició democràtica s'està avançant cap al reconeixement d'aquest dret dels pobles. En l'exercici d'aquest dret, la nació pot escollir formar part d'unions i xarxes de cooperació transnacional, sense perdre per això el dret a dir l'última paraula sobre qualsevol tema. Per tant, *internacionalisme* i *sobiranisme* són conceptes compatibles. Només si som capaços de tenir estructures d'Estat podrem defensar els nostres interessos i tenir un paper rellevant internacionalment.

1e.10. Però ens cal afrontar un repte important per tal d'evitar que Estat i individu no segueixin camins diferents: el de retornar la il·lusió i la confiança a la ciutadania per tal que s'impliqui en allò que li afecta més directament. Per això apostem per un aprofundiment democràtic de totes les nostres institucions. Cal enfortir la democràcia precisament per garantir la llibertat del país i de tots els seus membres. Això només es pot aconseguir aplicant una visió republicana a l'objectiu d'una regeneració democràtica per tal d'acostar l'individu a les institucions i les institucions a l'individu.

1e.11. La concepció republicana de la democràcia obra dues vies d'acció per tal d'aconseguir aquest acostament: 1) la reforma del sistema de representació, i 2) l'obertura a la participació dels membres de la societat en la política. En primer lloc, doncs, cal adoptar el principi de la radicalitat democràtica en el discurs i en la pràctica política en relació al sistema representatiu: fent més estret el vincle entre electors i representats i augmentant els càrrecs d'elecció directa; exigint als representants polítics transparència en la seva comesa i responsabilitat pels resultats i, si és el cas, penalitzant la negligència, la incompetència i la corrupció; perfeccionant els mitjans de control de la gestió política per eradicar la corrupció i permetent l'accés dels ciutadans i ciutadanes als processos de presa de decisions en els àmbits que els afectin.

1e.12. Per aconseguir el primer cal una obertura dels sistemes de representació, sobretot pel que fa als mecanismes de participació de la ciutadania (Llei de consultes populars, democràcia electrònica, simplificació de tràmits administratius, llistes obertes, etc.) encaminada a obtenir una democràcia més participativa. Per això apostem per accelerar les accions que s'estan fent des del Govern per aprofundir en la transparència, la responsabilitat i la competència en les administracions.

1e.13. La qualitat democràtica es manifesta amb la participació dels ciutadans i ciutadanes en la política i amb la seva implicació en els diversos àmbits de decisió. El principi de radicalitat democràtica requereix l'establiment de mecanismes que permetin la participació i la deliberació en tants nivells com sigui possible i no s'ha de limitar a la sanció d'iniciatives proposades per l'administració, sinó que ha de capacitar els ciutadans i ciutadanes a presentar-ne de pròpies i, sobretot, ha d'estimular el contrast de parers i promoure el debat en condicions d'igualtat, desvetllant l'interès pel govern de la cosa pública. Cal fer prevaldre la tendència natural a la convivència i la inclinació dels ciutadans i les ciutadanes a la pràctica de les virtuts cíviques. Si es manté el compromís de participació oberta, s'enriquirà el teixit social —augmentarà el capital social de la nació— i s'avançarà en la construcció d'una identitat cívica comuna.

1e.14. En el context actual el discurs polític està conformat principalment per les elits dels partits convencionals, és a dir, per un nombre reduït d'individus que generen la ideologia i defineixen els posicionaments d'aquests partits; aquest discurs, llavors, es troba limitat per l'abast de la perspectiva de les elits i, d'altra banda, pot ser adulterat per interessos privats d'aquestes elits que tendeixen a reduir la generació de propostes a determinats consensos preestablerts. És obvi que aquesta forma de procedir no s'adiu gens amb el caràcter republicà ni amb la pràctica republicana.

1e.15. La participació en els afers públics s'ha de considerar com un mitjà per a la capacitat de coneixement del propi bagatge dels ciutadans i ciutadanes a través de les xarxes de col·laboració amb l'entorn social. S'assumeix en general que els coneixements més valuosos estan concentrats en molt poques mans i que la clau per trobar solucions als problemes més difícils i prendre les millors decisions consisteix a identificar els experts i encomanar-los aquestes tasques; els coneixements i la informació, però, no són a les mans d'un sol individu o d'un cercle reduït d'individus, sinó que es troben dispersos entre molts, entre tota la societat. D'establir mecanismes d'agregació adequats del coneixement de la gent —de la saviesa de la multitud— en resulta una notable capacitat col·lectiva per a la presa de decisions i la resolució de problemes, millor que la dels millors experts. Considerant-les d'una en una, les opinions individuals aïllades palesen les limitacions de cadascú; considerant-les conjuntament, l'opinió agregada integra el millor de cadascú i manifesta l'excel·lència del coneixement col·lectiu. Mitjançant l'aplicació intensiva de les noves tecnologies i, sobretot, amb l'adopció de la cultura inherent a la seva implantació, és possible aconseguir formes millorades de participació i debat polític.

1F. PROJECCIÓ INTERNACIONAL:

ESDEVENIR UN ACTOR RESPONSABLE PER GENERAR COMPLICITATS

1f.1. El món viu immers en una globalització cada vegada més accelerada. Un món cada cop més dominat per l'economia mundial, on la mobilitat de la població i la transmissió d'informació i coneixements creix exponencialment. Aquest fet genera noves oportunitats, però també nous riscos i noves exclusions.

1f.2. Els Països Catalans no són aliens a tots aquests canvis. A casa nostra, el nou context internacional té conseqüències directes sobre la nostra realitat. De la mateixa manera, l'arribada de nous ciutadans vinguts de països més o menys llunyans i l'increment dels catalans i catala-

nes residents a l'exterior representa un repte que hem d'aprofitar per reflexionar també sobre el nostre paper al món.

1f.3. Per altra banda, el projecte sobiranista té necessitats de projectar-se internacionalment, ja que només assolirem un Estat propi si aquest és reconegut per la resta d'Estats i organismes internacionals. Cal no oblidar que són aquests qui, en darrer terme, hauran de legitimar el procés d'independència dels Països Catalans.

1f.4. Per aquesta raó, cal desplegar una política de relacions internacionals que situï els Països Catalans al mapa, amb personalitat pròpia al món. I la xarxa d'Oficines de la Generalitat de Catalunya ha de ser un embrió d'aquesta voluntat política. Així mateix, cal projectar la nostra dimensió integradora, solidària, responsable, emprenedora i compromesa amb la governança mundial. En aquest sentit, la creació d'un model de cooperació catalana de qualitat alineat amb l'agenda internacional per al desenvolupament ha de ser un objecte estratègic per ser reconeguts com un actor internacional responsable de primer ordre.

1f.5. Finalment, la xarxa de catalans i catalanes que resideixen a l'exterior ha de ser una altra prioritat del projecte sobiranista, ja que el seu paper i potencial en el marc del desplegament d'una, pot esdevenir un element clau en la internacionalització del cas català i en l'establiment de complicitats arreu del món.

1G. CONCLUSIONS

1g.1. Esquerra ha de defensar un model propi de societat del benestar, més enllà de l'assistencialisme, basat en els valors republicans d'eficiència, transparència i proximitat i instrumentat mitjançant polítiques públiques progressistes i transversals:

- 1g.1.a** Disposar de xarxes públiques de qualitat ben dimensionades, dotades de recursos suficients potents que permetin oferir als ciutadans i ciutadanes l'adequada qualitat de vida.
- 1g.1.b** Garantir drets subjectius i la universalització dels serveis i prestacions socials i de les polítiques de suport a les famílies i a la infància, amb una xarxa de responsabilitat pública de qualitat i que cobreixi amb eficàcia les necessitats específiques dels col·lectius prioritaris.
- 1g.1.c** Donar cobertura a les necessitats bàsiques i facilitar instruments a totes aquelles persones dependents d'altres, atenent graus de dependència establerts.
- 1g.1.d** Atendre les bosses socials de pobresa autòctona, especialment entre la gent més gran, mitjançant un Pla de xoc de l'atenció domiciliària per incrementar les cobertures i les hores d'atenció.
- 1g.1.e** Al Principat de Catalunya, desplegar la Llei de suport a les famílies (Llei 18/2003, de 4 de juliol): augmentant les prestacions econòmiques i establint nous ajuts per a les famílies.
- 1g.1.f** Elaborar i desplegar el Pla integral interdepartamental de salut mental.
- 1g.1.g** Garantir les estructures i els recursos econòmics necessaris per desenvolupar eficaçment les polítiques adreçades al col·lectiu LGTB (lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals), així com impulsar la reforma del codi civil, en el sentit d'equiparar els drets del col·lectiu LGTB amb els de tota la ciutadania i aprovar la Llei contra l'homofòbia.

1g.2. Potenciar un sistema educatiu públic, català, laic, coeducatiu, innovador i de qualitat, recolzat en els principis d'igualtat i cohesió social, orientant-los a la millora contínua dels resultats, com a eina bàsica per incidir en la integració de tot l'alumnat:

- 1g.2.a** Garantir la coresponsabilitat de tots els centres que prestin el servei públic d'educació en l'adequada i equilibrada escolarització de l'alumnat de necessitats educatives específiques, en un marc d'igualtat d'oportunitats i de llibertats d'ensenyament.
- 1g.2.b** Fomentar la llibertat de les famílies sense cap discriminació per raons econòmiques, culturals, religioses, de gènere, de procedència, d'orientació sexual o qualsevol altra, en el marc del Servei Públic Educatiu.
- 1g.2.c** Garantir l'ús del català com a llengua vehicular en totes les etapes educatives i el coneixement de la cultura catalana a tots els estudiants.
- 1g.2.d** Continuar desenvolupant i implantant eines per atendre amb garanties la diversitat i millorar el percentatge d'alumnes que superen l'ensenyament obligatori.
- 1g.2.e** Incentivar la innovació educativa dins el marc d'autonomia de centre, així com la integració de les TIC en els processos d'ensenyament-aprenentatge.

1g.3. Crear un sistema nacional de salut català basat en els principis d'equitat i universalitat de l'assistència sanitària, per tal que les prestacions sanitàries siguin accessibles a tota la ciutadania.

- 1g.3.a** Impulsar una única xarxa sanitària pública que gestioni de manera transparent, ètica i responsable els recursos públics, i que aquests siguin suficients.
- 1g.3.b** Apostar de forma decidida per la salut pública que, com a eina fonamental de salut comunitària, ha de garantir la protecció i la promoció de la salut, la vigilància epidemiològica i la prevenció de la malaltia.
- 1g.3.c** Crear les condicions legislatives i sanitàries perquè les dones en particular i les famílies en general puguin planificar els fills que volen tenir; posar tots els mitjans perquè aquests siguin sans i possibilitar que la dona sigui protagonista de la seva gestació. A més a més, cal facilitar la detecció precoç d'anomalies i malformacions fetals i el seu tractament o eventual interrupció de l'embaràs. De la mateixa manera, cal garantir el dret de les dones a decidir lliurement sobre el seu propi cos —pel que fa al dret al dret a l'avortament— a favor de la dignitat de les persones i contra les mutilacions.
- 1g.3.d** Garantir el dret a morir dignament (eutanàsia).
- 1g.3.e** Impulsar la recerca i la formació en l'àmbit biomèdic.
- 1g.3.f** La creació del Sistema Nacional de Salut es farà d'acord amb tots els agents implicats.
- 1g.3.g** Fomentar la cultura de la coresponsabilitat de la ciutadania impulsant que aquesta passi de ser usuària-pacient a subjecte informat coresponsable en la seva salut.
- 1g.3.h** Ha de ser un sistema sanitari solidari a nivell internacional, tot establint relacions bilaterals de col·laboració, formació i suport.

1g.4. Assolir pactes per a la immigració arreu dels Països Catalans que implementin polítiques d'acollida que garanteixin la seva integració al projecte nacional i lingüístic del nostre país. Un bon element consistirà a impulsar noves mesures per tal que en un futur pròxim les persones nouvingudes integrades a la nostra societat puguin assolir el dret a vot:

- 1g.4.a** Garantir la participació de les persones nouvingudes en els afers públics de la societat **que contribueixen a construir.**
- 1g.4.b** Reconèixer de manera efectiva els seus drets i el seu accés a les prestacions per a la seva acomodació social i econòmica, tenint en compte l'especificitat en la garantia dels drets i l'autonomia de les dones migrades. En correspondència hauran d'acceptar deures cívics que facilitin i assegurin la seva adaptació i empeltament sociocultural. Uns deures que hauran de tenir especial incidència en els àmbits lingüístics i nacional.
- 1g.4.c** Garantir l'arribada en situació regular de les persones immigrades, fet que a la pràctica significa que les nostres administracions han de controlar els fluxos migratoris, fixar les directrius del contingent de treballadors estrangers, contractar en origen, regular el règim d'estada i residència.

- 1g.4.d** Continuar executant polítiques de cooperació al desenvolupament amb els països empobrits, i preferentment amb les regions del Magrib, l'Àfrica Sud-sahariana, Amèrica Central i Amèrica del Sud. Cal fer especial atenció a la cooperació amb moviments de dones.
- 1g.4.e** Tenir present les experiències diferents que viuen dones i homes immigrants per tal que s'identifiquin les seves demandes i necessitats diferenciades.
- 1g.4.f** Continuar impulsant l'obertura de noves delegacions de la Generalitat, per tal de facilitar, entre altres qüestions, la contractació en origen de treballadors estrangers i la seva prèvia formació.

1g.5. Desplegar una xarxa d'habitatge públic i de protecció oficial de qualitat que garanteixi l'accés a un habitatge digne al conjunt de la població, prestant especial atenció a aquells col·lectius amb més dificultats per accedir al mercat lliure.

1g.6. Solucionar els principals dèficits estructurals i de finançament de les infraestructures dels PPCC (ports, aeroports, xarxes viàres i ferroviàries), des d'una visió nacional que s'ajusti a les necessitats del país:

- 1g.6.a** Exigir el traspàs immediat de les grans infraestructures, amb els recursos financers adients per la seva actualització i no imputable a les inversions previstes per l'Estatut del 2006.
- 1g.6.b** Prioritzar els consorcis públics i privats per a la gestió dels aeroports i configurar un sistema aeroportuari integrat, modern i connectat al món.
- 1g.6.c** Enllaçar el corredor del TGV mediterrani.
- 1g.6.d** Projectar l'eix ferroviari de mercaderies d'ample europeu.
- 1g.6.e** Maximitzar de manera coordinada el potencial dels nostres ports.
- 1g.6.f** Modificar el sistema de transport col·lectiu que tingui capacitat d'oferir unes condicions de mobilitat adequades segures, eficients i vinculades a la planificació territorial.
- 1g.6.g** El traspàs a la xarxa de ferrocarrils, amb els recursos econòmics corresponents i les noves línies, començant per l'orbital, ha de comportar la seva adaptació a l'ample europeu.

1g.7. Estimular la reducció de la dependència de les empreses catalanes respecte el mercat espanyol, fomentar la presència dels emprenedors catalans en el mercat global sense intermediaris i amb una economia basada en el valor afegit:

- 1g.7.a** Incentivar i liderar l'aterratge dels nostres emprenedors en els mercats emergents.
- 1g.7.b** Augmentar el nombre de multinacionals catalanes.
- 1g.7.c** Estimular l'atracció d'empreses estrangeres, que cada cop seran creadores de productes i llocs de treball de més qualitat i més valor afegit.
- 1g.7.d** Accelerar el posicionament internacional dels sectors vinculats a l'economia de la identitat, com el turisme, el sector agroalimentari, l'artesanía, la indústria cultural, la gastronomia, la moda o el disseny. En bona part d'aquest sectors, el territori com a ensenya nacional i de valor afegit esdevé cabdal.
- 1g.7.e** Fer dels Països Catalans un referent mundial en recerca i educació superior usant preferentment instruments d'ample consens social, com és el cas del Pacte Nacional per la Recerca i la Innovació en el cas del Principat.
- 1g.7.f** Consolidar els Països Catalans com a primera àrea de coneixement del Mediterrani.

1g.8. Garantir les condicions de l'efectiva llibertat de mercat:

- 1g.8.a** Impedir determinades pràctiques i situacions de manca de competència, especialment en productes i serveis de primera necessitat.
- 1g.8.b** Consolidar el model de comerç de proximitat.

- 1g.8.c** Fomentar la participació de les PIMES en els concursos públics, mitjançant la reserva d'una part de les licitacions per a aquestes empreses.
- 1g.8.d** Crear un entorn adequat per al desenvolupament de les nostres empreses (infraestructures adequades, marc legal i administratiu poc intervencionista, etc).
- 1g.8.e** Fomentar la cooperació i les aliances estratègiques entre empreses, amb una especial dedicació a la política de clústers.

1g.9. Assolir un marc propi de relacions sociolaborals d'acord amb els agents econòmics, caracteritzat per l'aposta per la protecció dels drets laborals i l'ocupació de qualitat:

- 1g.9.a** Defensar els col·lectius especialment vulnerables i els que rebin l'impacte de les deslocalitzacions tot corregint els efectes negatius del lliure mercat sobre els drets laborals. La millora de l'economia catalana per fer front al nou context global no pot anar en detriment dels drets socials universals.
- 1g.9.b** Reclamar la correcció de la diferència de poder adquisitiu de treballadors/res i pensionistes catalans.
- 1g.9.c** Impulsar la formació continuada i el reciclatge professional i l'aprofitament màxim de tots els recursos professionals disponibles.
- 1g.9.d** Defensar la igualtat de drets i deures dels treballadors i treballadores autònoms respecte de la resta de persones ocupades i l'impuls dels projectes d'economia social (cooperativisme, societats laborals, empreses d'inserció, etc).
- 1g.9.e** Continuar treballant per incorporar la participació en la gestió del sistema de pensions, el subsidi d'atur i els recursos de la Seguretat Social, que van quedar fora de les reformes estatutàries.
- 1g.9.f** Promoure la responsabilitat social empresarial com a mitjà per assolir major benestar de les persones en el treball, millor conciliació entre la vida laboral i privada, igualtat d'oportunitats i millora real de la productivitat.
- 1g.9.g** Garantir el compliment íntegre dels convenis signats dels treballadors i treballadores i crear les eines adequades per combatre la precarietat laboral, tant jurídiques com de col·laboració amb els sindicats.
- 1.g.9.h** Procurar combatre la flexibilitat laboral sense obstaculitzar la iniciativa empresarial; o com a mínim contrarestar-la amb serveis socials universals i garantint públicament uns mínims ingressos per persona.

1g.10. Promoure un canvi de cultura en la gestió dels recursos (hídrics, energètics...) dels Països Catalans, establint models de menor impacte territorial i ambiental, de major eficiència i amb un alt nivell de consens social.

- 1g.10.a** Promoure l'àmbit de les energies renovables com a sector estratègic del país, tant pel que fa a R+D com a nivell industrial, en la seva implantació territorial i significativa en el mix energètic.
- 1g.10.b** Pactar amb l'Estat espanyol la programació del tancament dels quatre reactors nuclears del país i la reestructuració de les xarxes de transport i distribució elèctrica.
- 1g.10.c** Fer de la gestió de l'aigua un element fonamental en l'equilibri territorial sota criteris de màxima eficiència, estalvi i recuperació.
- 1g.10.d** Impulsar la gestió del territori basada en una visió nacional, la disponibilitat de recursos, el manteniment de les activitats, la fixació de població i la revalorització dels diversos territoris i paisatges del país:
 - Aplicar una visió nacional i de reequilibri al planejament territorial.
 - Fer de la protecció dels espais naturals i agroforestals un motor potent per al desenvolupament local i per a l'equilibri territorial.
 - Tractar el sector agroromader i forestal com a element estratègic de primer ordre per a una gestió ordenada del territori i per al seu desenvolupament harmònic i sostenible.

- 1g.10.e** Restablir els recursos necessaris a les conques del Ter, del Llobregat, del Xúquer i del Segura i posar fre al retrocés del delta de l'Ebre.
- 1g.10.f** Reduir el volum de residus amb tractaments finalistes —incineració o abocament—, amb l'impuls, a nivell legislatiu, de mesures que suposin la reducció dràstica d'envasos de materials no reutilitzables, i redactar plans de tancament d'incineradores amb una aposta clara pel triatge i reciclatge dels residus, a fi de posar-nos als nivells dels països capdavanters de l'Europa Occidental.
- 1g.10.g** Defensar un model de comerç just basat en la proximitat i un model de consum responsable.

1g.11. Consolidar un país en xarxa:

- 1g.11.a** Desplegar i millorar les infraestructures de telecomunicacions per tal de garantir l'accés a la banda ampla a tot el territori català.
- 1g.11.b** Impulsar els sectors de tecnologia, telecomunicacions i coneixement en general per tal que esdevinguin motors de creixement econòmic.
- 1g.11.c** Aconseguir la reducció de les possibles fractures digitals que es puguin donar a territori català des del punt de vista territorial, sectorial, de gènere, d'edat, tecnològic, social, lingüístic, religió o de qualsevol altre tipus per tal d'aconseguir la cohesió digital, per exemple amb un sistema de cursos formatius.
- 1g.11.d** Posar a l'abast de la ciutadania els mitjans per gaudir d'una xarxa de comunicacions electròniques que permeti oferir els serveis més avançats a tothom.

1g.12. Aprofitar l'oportunitat de la globalització, que afavoreix el reconeixement de la diversitat nacional, per enfortir la nació catalana i la seva projecció internacional:

- 1g.12.a** Generar i divulgar un nou argumentari favorable al reconeixement dels Països Catalans i la seva cultura a nivell internacional i la promoció de la cultura de la pau, en nom dels valors de la diversitat i la llibertat.
- 1g.12.b** Consolidar un espai comunicacional català que tingui present la totalitat de la nació catalana, essent el seu marc, referents i prioritats, els Països Catalans.
- 1g.12.c** Desenvolupar una política internacional pròpia potenciant els casals catalans i promovent el reconeixement oficial de les seleccions esportives nacionals.
- 1g.12.d** Seguir en la línia que segueix actualment el Govern d'Entesa pel que fa a les polítiques relacionades amb els casals regionals a l'interior dels Països Catalans, fomentant la interrelació de les comunitats autònomes i departaments que els integren.
- 1g.12.e** Potenciar un model de cooperació al desenvolupament i solidaritat internacional basat el desenvolupament humà, l'eradicació de la pobresa, la lluita contra les desigualtats i el dret a decidir dels pobles i les persones amb qui cooperem.
- 1g.12.f** Potenciar el territori i paisatge català com a carta de presentació internacional, amb vocació sobirana i europea, on ens reconeguem i identifiquem internament i se'ns reconegui exteriorment.

1g.13. Impulsar una cultura nacional forta, arrelada i oberta, receptora i emissora alhora de valors i innovacions:

- 1g.13.a** Garantir la interconnexió cultural, comunicacional i educativa entre tots els territoris dels Països Catalans, per damunt de fronteres estatals o regionals.
- 1g.13.b** Enfortir la projecció internacional de la llengua i la cultura catalanes mitjançant l'acció directa de les nostres institucions, sense tuteles estatals exteriors.
- 1g.13.c** Fomentar el coneixement mutu de la cultura d'arribada i acollida com a dret de totes les persones nouvingudes, facilitant que els municipis puguin implementar Plans Locals d'Acollida com a base de la seva actuació en polítiques d'immigració.

- 1g.13.d** Convertir la llengua catalana en llengua comuna de la societat en el conjunt dels Països Catalans i millorar el coneixement de llengües estrangeres en el nostre territori, especialment de l'anglès.
- 1g.13.e** Atorgar a la cultura la consideració del servei bàsic, adaptant el corpus legislatiu corresponent de cada administració per tal de fer-ho possible.
- 1g.13.f** Aprovar una nova Llei de política lingüística al Principat.
- 1g.13.g** Impulsar en la resta de territoris dels Països Catalans una reforma que equipari l'estatus jurídic del català amb el del castellà i el francès, com a pas imprescindible per a la recuperació efectiva del català al País Valencià, la Franja de Ponent, les Illes Balears i la Catalunya Nord com a llengua vehicular de l'administració.
- 1g.13.h** Consolidar la marca turística «Catalunya» com a referent d'una destinació diferenciada, diversa i d'alt valor afegit, amb l'impuls de nous productes turístics emergents que singularitzin l'oferta i posin en valor els intangibles artístics, històrics, culturals, gastronòmics i paisatgístics.

1g.14. Promoure una actitud inclusiva, solidària i proactiva cap a les persones immigrades, tenint en compte que, majoritàriament, un migrant és fill d'un poble o nació oprimida i espoliada, establint una companyonia cap a la nova immigració per tal d'afavorir-ne la inclusió en la cultura nacional i la incorporació, individual o col·lectiva, a la lluita per la independència dels Països Catalans.

1g.14.a Reforçar el sistema educatiu, el sistema comunicacional i la xarxa cívica i associativa com a eines de cohesió social i impuls nacional.

1g.14.b Fomentar el voluntariat lingüístic i l'associacionisme integrador.

1g.14.c Impulsar que el teixit associatiu de persones immigrades, que treballen pel projecte nacional dels Països Catalans, s'impliquin en el procés d'acollida dels nous immigrants.

1g.15. La lluita per uns Països Catalans independents és bàsicament una lluita per la democràcia: com més democràcia, més independència; i com més independència, més democràcia.

1g.15.a Aprovar una Llei de consultes populars que permeti als ciutadans de Catalunya tenir el dret de decidir el seu propi futur com a País.

1g.15.b Desplegar la nova organització territorial prevista a l'Estatut de 2006, en vegueries, comarques i municipis i d'acord amb el compromís subscrit amb el territori. Plantejar i treballar per aconseguir la vegueria del Penedès.

1g.15.c Assolir el consens necessari per tal de poder elaborar la Llei electoral.

1g.15.d Entrada en vigor del decret per a la retribució de càrrecs electes locals amb la finalitat de garantir una dedicació adequada als alcaldes i alcaldesses de les poblacions més petites.

1g.15.e Reformar la Llei municipal de Catalunya.

1g.15.f Aprovar la Llei de finances locals de Catalunya, tal com regulen els articles 219 i 220 de l'Estatut.

1g.15.g Posar en marxa l'Oficina Antifrau.

1g.16 Corregir els efectes negatius del lliure mercat que comporten una precarització del món laboral prioritzant la universalització dels drets socials per sobre del creixement econòmic.

2 ESQUERRA COM A INSTRUMENT DE CANVI: AVANCEM AMB LA RADICALITAT DEMOCRÀTICA

2A. L'ELECTORAT D'ESQUERRA

2a.1. D'acord amb les dades del Baròmetre d'Opinió Política del CEO (gener de 2008), l'electorat majoritari d'Esquerra al novembre de 2006 estava format per persones que, en l'espai ideològic que defineixen l'eix de sentiment de pertinença nacional i l'eix esquerra-dreta, s'autubicaven en posicions catalanistes (se senten preferentment o exclusivament catalans) i des de l'esquerra al centre-esquerra.

2a.2. Altres segments significatius eren els catalanistes de centre i d'extrema esquerra, així com els que no senten una pertinença nacional concreta (tant catalans com espanyols) i es declaren d'esquerres o centre-esquerra.

2a.3. Tots aquests diferents segments ideològics representaven més del 95% de l'electorat d'Esquerra. No hi ha una preeminència clara de l'eix social ni de l'eix nacional: la franja catalanista, des de l'esquerra fins al centre, representa una proporció molt semblant de l'electorat de l'àrea d'esquerra i centre-esquerra, des dels catalanistes fins als que se senten tant catalans com espanyols.

2a.4. Per tal d'estimar quin podria ser l'electorat potencial d'Esquerra, sembla raonable suposar que aquest grup estaria format per les persones que comparteixen l'objectiu d'assolir l'Estat català (bé sigui com a Estat independent o federat amb l'Estat espanyol), que no se senten distants d'Esquerra i, alhora, comparteixen l'espai ideològic que ara configuren les persones que ens voten.

2a.5. Definit d'aquesta forma, el sondeig abans esmentat revela que l'electorat potencial d'Esquerra estaria compost per 1,8 milions de persones, que encara no conforma la majoria del cens electoral, però deixa un ampli espai per créixer des dels 416 mil vots que va aplegar Esquerra a les darreres eleccions al Parlament de Catalunya.

2a.6. En el conjunt de l'espai electoral potencial, l'opció política principal de les persones que l'ocupen era Esquerra (39%) i el dos competidors principals —CiU (17%) i el PSC (15%)—, i secundàriament Iniciativa. Sembla, doncs, que l'estratègia de creixement més viable per Esquerra en el seu espai potencial ha de venir, al Principat, per la via de consolidar primer el terra electoral (que ha passat dels 70.000 vots dels anys 80 als actuals prop de 300.000) en situacions com les eleccions espanyoles; i recuperar els altres votants que en algun moment ens han votat —fins a 600.000 electors que es mouen entre l'abstenció, Esquerra i la resta de forces polítiques— i anar ocupant l'espai que ara detenten les dues opcions majoritàries.

2a.7. Es tracta d'una estratègia, però, que ha de saber recollir les sensibilitats de cada territori conscients de les diferents prioritats i característiques de cada districte electoral. Per tal de poder definir l'estratègia basant-nos en dades més complertes, Esquerra ha de fer un estudi del nostre electorat, les seves opinions i crítiques, sensibilitats, prioritats... Per tal de trobar l'expli-

cació real del comportament electoral del nostre electorat en el passat i poder trobar estratègies per engrescar-lo en les comtesses electorals futures.

2a.8. Com a factor determinant de l'objectiu basic d'Esquerra, es constata al Principat l'existència d'una part creixent de ciutadans i ciutadanes a favor de l'autodeterminació que situa aquest principi al centre de gravetat de l'activitat política; l'acció del partit ha d'incidir principalment en aquest espai per a construir la majoria que es decidira per la llibertat.

2B. EL PARTIT, OPORTUNITATS I FEBLESES

2b.1. No existeix una societat independent de la política —ja que aquesta es veu determinada per l'acció dels poders públics— ni tampoc uns espais de decisió política que no siguin penetrats per la societat. Tanmateix, el distanciament ciutadà i la percepció de la política com quelcom aliè a la quotidianitat, continuen creixent. El convenciment individual i col·lectiu de l'activitat política com a propera i immediata afectació dels aspectes vitals continua sent una assignatura pendent.

2b.2. La construcció d'una majoria social que sigui favorable a la independència dels Països Catalans ha de comptar, per força, amb la complicitat d'una bona part de tot aquest món associatiu. Esquerra ha de saber augmentar la seva base social treballant amb i per les associacions socials, sindicals, veïnals, econòmiques, de dones, del col·lectiu LGTB (lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals), juvenils, culturals i esportives del nostre país. Duent a terme una tasca d'acostament i d'establiment de complicitats imprescindible, perquè cada vegada més aquests importants agents socials identifiquin el nostre projecte, no només com a instrument eficient de gestió, sinó també com a aquella eina que es preocupa per les seves dificultats i defensa els seus interessos.

2b.3. En aquest sentit, Esquerra considera imprescindible habilitar els instruments organitzatius i reglamentaris necessaris per fer efectiva l'esmentada igualtat des de dins del propi partit. Esquerra ha de prioritzar públicament valors encara no assolits internament, com és ara la presència de dones en la gestió d'alta responsabilitat interna i també institucional. S'ha de mostrar la clara voluntat d'igualtat real i evitar ser els darrers de la fila política en paritat.

2b.4. Les nostres propostes sobiranistes d'ordre pràctic han d'esdevenir als ulls d'amplis sectors de la nostra societat la solució als problemes que arrosseguen des de fa temps. En definitiva, hem d'aconseguir allò que a dia d'avui encara no és una realitat: comptar amb el suport, la complicitat o la comprensió d'un teixit social i empresarial català que encara no percep les mancances que patim com a país pel fet de no disposar d'unes estructures d'Estat.

2b.5. En l'àmbit estrictament econòmic, cada vegada més es pot constatar com fins i tot entitats i associacions empresarials i sindicals que havien preferit cloure el procés de reforma estatutària encara que fos amb importants renúncies, ara s'adonen de quines són les conseqüències de no tenir capacitat de decidir en qüestions tan importants com les grans infraestructures. Esquerra ha de saber, doncs, connectar millor amb un món econòmic cada cop més conscient dels efectes negatius de la nostra subordinació a l'Estat. La seva participació en l'assoliment dels nostres objectius sobiranistes és imprescindible, però sense que en cap cas això impliqui actituds servils ni la defensa d'interessos econòmics sectorials allunyats dels generals de la ciutadania, que formen part, al cap i a la fi, del nostre objectiu polític.

2b.6. Una altra de les febleses d'Esquerra és el model comunicatiu de l'organització. En un moment on la majoria de la població, i per tant de l'electorat, s'informa de la política a través dels mitjans de comunicació, especialment els de masses, la política comunicativa del partit ha de

tenir molt presents les normes de funcionament d'aquests mitjans. Hem de ser conscients de l'estereotip d'Esquerra que transmeten els mitjans i treballar cada dia per millorar-lo. Cal tenir en compte que tota aquella acció que reforça els valors negatius que tenim associats, ens perjudica. Ens cal una organització seriosa, organitzada, metòdica i responsable de relacions amb els mitjans. No tothom pot intervenir-hi en qualsevol moment i per donar qualsevol missatge. Esquerra ha avançat en el procés de guanyar-se fama de seriositat i rigor en el tracte amb els periodistes, però cal ser conscients que una mala acció n'anul·la moltes de positives. És cabdal facilitar la feina dels mitjans i establir complicitats en explicar les nostres accions i opinions.

2b.6.bis. Esquerra no ha sabut explotar prou bé les noves tecnologies de la comunicació per fer arribar sense intermediaris els seus missatges a la ciutadania. Cal desenvolupar a fons aquesta vida potenciant el col·lectiu de militants i simpatitzants d'Esquerra, que són comunicadors actius de la xarxa, oferint-los suport i eines perquè la comunitat internàutica d'Esquerra creixi i es converteixi en una font apreciable d'informació i interacció amb el nostre electorat i la ciutadania.

2b.7. De la mateixa manera, s'ha de tenir present que Esquerra es troba en una bona posició pel que fa a la presència a la xarxa, per bé que cal seguir explotant les potencialitats de la societat de la informació.

La xarxa constitueix un espai obert per a la difusió del missatge d'Esquerra que admet plantejar amb costos mínims el desplegament de mitjans digitals de comunicació propis.

Així mateix, cal tenir en compte que la xarxa està evolucionant cap a modalitats de participació (web 2.0) que faciliten la interacció entre els agents que hi concorren, especialment els joves. En ser un espai obert pel debat i l'agregació de coneixement col·lectiu, esdevé un àmbit de treball fonamental per acostar l'ideari d'Esquerra a electors potencial presents i futurs.

2b.8. Una peça clau de la comunicació del partit és la seva pàgina web. Aquesta eina és especialment útil de cara a la projecció internacional d'Esquerra, ja que és la primera font d'informació i la més directa per professionals i públic en general d'arreu del món. Cal que els textos principals del web també estiguin disponibles en versions anglesa, espanyola i francesa.

2b.9. Precisament pel que fa a la nostra dimensió internacional, Esquerra continua sent una força política massa desconeguda al món. Massa sovint hem caigut en la temptació d'iniciar l'anàlisi internacional reaccionant a fenòmens externs d'interès global, o anant «a la cacera» d'analogies d'alliberament nacional sense un criteri clar sobre el retorn en benefici del projecte d'Esquerra. Això ens ha portat a basar les relacions internacionals del partit o bé en contactes dispersos —i no sempre coherents— o bé en línies de treball allunyades de la nostra realitat política. Esquerra ha d'assumir que, per ser respectada internacionalment, ha de basar la seva acció internacional en el marc del debat global sobre la governança mundial i les posicions expressades per la Comunitat Internacional i per les Nacions Unides.

2b.10. En la tasca d'enfortiment d'estructures socials nacionals, l'àmbit sindical esdevé un repte important dels propers anys. Els Països Catalans no tenen sindicats nacionals majoritaris, tal com altres nacions sense Estat d'Europa. Per això, cal treballar per enfortir el sindicalisme nacional i potenciar-hi la participació i afiliació. Tot i això, Esquerra ha d'assumir en la seva interlocució sindical, que la major part de treballadors i treballadores del país participen, ara per ara, d'altres sindicats.

2b.11. Durant els últims mesos no s'ha aconseguit la iniciativa en l'establiment de l'agenda política. Això ens ha fet anar a remolc de les posicions de la resta de partits i no poder visualitzar el discurs que des de les sectorials es crea per al conjunt de l'organització. Per tal de superar aquesta problemàtica, per una banda caldrà garantir una comunicació fluïda i una coordinació

efectiva entre aquests laboratoris d'idees, fonts d'assessorament i eines de sinergies amb el teixit social, i els diferents càrrecs orgànics i institucionals del partit, i per l'altra habilitar mecanismes centralitzats de consulta d'informació i de difusió eficients. També es fomentarà la participació d'experts en els diferents temes, independentment de la seva adscripció a Esquerra o no. I finalment es garantiran els recursos econòmics i humans necessaris per tal que les sectorials puguin dur a terme les seves responsabilitats amb èxit.

2b.11.bis Una feblesa bàsica d'Esquerra és la inconsistència del seus sistemes de presa de decisions: el model de democràcia participativa és irrenunciable i urgeix intensificar i perfeccionar-ne l'aplicació pràctica. L'enfortiment del caràcter republicà del partit i la confiança en la capacitat de cooperació i de crítica de la militància recomanen avançar cap a fórmules de participació ampliades —l'adopció de mitjans de democràcia electrònica, l'exigència de quòrums qualificats, etc.— i, sobretot, cap a la creació d'espais oberts de deliberació que permetin l'emergència del coneixement col·lectiu.

2b.11.bis.bis L'Assemblearisme i la democràcia participativa com a elements distintius d'Esquerra. Esquerra Republicana potenciarà i concretarà el caràcter assembleari del seu funcionament, element distintiu del partit. Aprofundirà en els mecanismes republicans de democràcia participativa i en la radicalitat democràtica en la presa de decisions, impulsant primàries per escollir els/les caps de llista electorals, limitant mandats i utilitzant la convocatòria de referèndums interns en les grans decisions de país (política de pactes, posició política sobre referèndums...).

2b.12. La forta implantació d'Esquerra als governs s'ha de veure reforçada i compensada per una constant activitat del partit dins la societat i al carrer que impliqui les seccions locals, la militància i les persones simpatitzants. L'organització de campanyes a nivell nacional i territorial, potenciar l'edició de materials gràfics i l'ús de les noves tecnologies, crear dinàmiques de mobilització i l'organització de grans actes al marge de les campanyes electorals, entre d'altres actuacions, han d'ajudar a fer visible un partit actiu i dinàmic, a mobilitzar l'electorat i a implicar la militància a l'hora de difondre tant els objectius polítics d'Esquerra com la tasca que realitza a les institucions.

2b.13. Separació dels càrrecs de partit dels càrrecs de govern. Esquerra Republicana de Catalunya és un partit de lluita i de govern, un partit d'alliberament nacional i social. Per actuar coherentment, i perquè aquesta coherència es mostri de forma nítida i a través de companyes i companys que no entrin en contradiccions ni duplicitats, ens cal separar estrictament els lideratges de partit dels càrrecs de govern.

2b.14. A les Illes Balears i Pitiüses, Esquerra ha passat per una llarga etapa de normalització com a partit polític i avui dia ja és vista com una força política més entre les que compten. Massa sovint ens costa ser percebuts com a actors decisius dins els diferents governs i mostrar els elements que ens diferencien de les altres forces. Totes les presidències del PSIB-PSOE (CAIB, Consells, i Ajuntaments) i paral·lelament la nostra participació subsidiària de coalicions a les cambres, ens dificulten ser percebuts de forma clara com a partit.

2b.13.a A Mallorca el partit s'ha anat assentant cada vegada més sòlidament amb un augment molt considerable tant de militants com de seccions locals. La penetració institucional als municipis ha ajudat a començar a disposar de quadres polítics de futur.

2b.13.b A Eivissa el partit es manté estable, amb un «segon cercle» destacat, però sense aconseguir augmentar significativament el primer. La incidència social i política és superior al que ens correspondria per militància i vots.

2b.13.c A Menorca, en canvi, estem en fase d'assentament inicial.

2b.15. Esquerra, a les Illes Balears i Pitiüses té diversos reptes plantejats i encara no resolts, alguns dels quals s'arrosseguen des del moment de la implantació a les Illes:

- 2b.14.a** Consolidar la implantació d'Esquerra a les Illes a través d'un major arrelament del partit a l'arxipèlag.
- 2b.14.b** Seguir augmentant la militància, posant especial cura en els municipis grans en què la ràtio de militants en relació a la població és encara baixa. En són exemples clars Palma, Inca, Santa Eulàlia, Ciutadella, Maó i Andratx.
- 2b.14.c** Penetrar en sectors juvenils on Esquerra era molt present en etapes més inicials d'implantació. L'assumpció prematura de responsabilitats dins Esquerra d'aquells que en el seu moment eren quadres de les JERC ha deixat un buit generacional que cal cobrir.
- 2b.14.d** Consolidar un discurs propi adaptat a les característiques de la nova societat illenca. Cal ampliar la incidència del partit en tots els col·lectius humans d'una manera desacomplexada i sense apriorismes.
- 2b.14.e** Guanyar autonomia en relació al Principat.

2b.16. Esquerra, al País Valencià continua en el seu procés d'implantació arreu del territori. Tot i que ja és present a la majoria de comarques de l'àmbit catalanoparlant del País Valencià, cal continuar consolidant l'organització als nuclis locals i a la resta de comarques on encara manquen, per tal de fixar el partit com una opció plenament normalitzada al territori. Tot i això, la implantació encara és desigual al territori, ja que hi ha nuclis amb molta militància i altres amb poc suport humà.

2b.17. Pel que fa a la presència d'Esquerra als mitjans de comunicació valencians, ens trobem davant un silenciament total als mitjans generalistes i les primeres escaletes en els mitjans comarcals. A més, sovint, la informació publicada relacionada amb Esquerra va emparellada al conflicte, sobretot arran d'atacs i boicots de la ultradreta a actes i locals del partit. D'aquesta manera es dificulta interessadament que Esquerra sigui percebuda com una opció política normalitzada al País Valencià. Aquest silenciament també impedeix a la federació valenciana d'Esquerra poder transmetre convenientment el seu discurs sobre temes valencians de manera que encara es percep el partit com un partit del Principat. Cal, doncs, implicar el president i el secretari general, així com el conjunt de la direcció política d'Esquerra, en tot allò important que afecta el conjunt de la nació i els seus territoris.

2b.18. La consolidació i creixement de l'espai d'Esquerra a la Catalunya Nord no serà possible sense una articulació de les polítiques del nostre partit a nivell regional i nacional, fet del que encara ara en som deficitaris. Malgrat les diferències de marc estatal, jurídic i social existents avui entre cada banda de l'Albera, és justament a la Catalunya Nord on les accions de reconstrucció nacional, cultural i social empeses des del Principat, no tan sols tindran menys reticències locals, sinó que — ans al contrari— poden ser molt ben rebudes i encoratjades.

2b.19. Una de les dificultats per al creixement a la Catalunya Nord és sens dubte el silenci voluntari i continu que fan els principals mitjans de comunicació del territori, fet que es podrà superar gràcies al treball constant, ingrat i a voltes aparentment improductiu dels homes i dones d'Esquerra, que multiplicaran la seva participació en els conflictes locals o polítics, com ara la lluita contra la MAT, la campanya contra el projecte de Constitució Europea, la defensa dels llocs de treball a la Costa Vermella, les escoles al Conflent, la memòria històrica en l'afer Vauban o la defensa de la llengua i cultura catalana, fet inherent a un partit amb la nostra ideologia.

2b.20. Al mateix temps, som plenament conscients que únicament una política a la contra no pot ser la base del nostre creixement, i menys encara de la nostra credibilitat. És, doncs, per aquesta raó, que Esquerra ha sumat a la denúncia les propostes en positiu per aportar eines de reconstrucció nacional i social. Sense cap tipus de dubte la més significativa ha estat la proposta de creació d'un eurodistricte, capaç d'aglutinar i donar coherència a tot l'espai català transfronterer.

2b.21. Per acabar, l'acció política d'Esquerra no es limita a les fronteres de la nació catalana. Els fluxos migratoris i el procés de globalització han fet que centenars de militants tinguin la seva

residència habitual fora de les nostres fronteres. Això ens obliga, com a partit, a adaptar les nostres estructures a aquesta realitat per tal d'aprofitar el potencial de la militància de l'exterior per la projecció de la realitat nacional catalana al món. Com a culminació d'aquest procés, d'acord amb l'article 73.b dels Estatuts, l'Executiva Nacional estudiarà la possibilitat de presentar en el 26è Congrés Nacional d'Esquerra, una proposta de reforma dels Estatuts institucionalitzant les Federacions de l'Exterior.

2C. ESQUERRA, PARTIT DE GOVERNS I PARTIT DE MAJORIA

2c.1. Esquerra té, des de la seva fundació, vocació de partit majoritari i representant dels sectors populars, mai de partit frontissa o complementari. Aquesta situació, però, només existeix per ara en el marc d'alguns ajuntaments de poblacions mitjanes i petites. Falta encara, doncs, un enorme treball de penetració de les idees i de les persones del partit en el conjunt de la societat per tal que aquest objectiu ideal i irrenunciable acabi assolint-se en ajuntaments grans i en els Governos autònoms.

2c.2. Mentrestant, la millor possibilitat d'assolir parcialment els canvis que garanteixin avenços en els drets i les llibertats, en la prosperitat i desenvolupament sostenible del territori i en l'auto-govern i la identitat nacional, passa per participar en governs de coalició amb programes de canvi a curt termini. En aquest supòsit, una clara difusió comunicativa esdevé encara més cabdal, tant davant dels militants com de la resta de l'electorat.

2c.3. Esquerra practica una política transformadora de la quotidianitat, i això es defineix com a reformisme fort, enfront del reformisme lleu que es torna molts cops conservador en la mesura que és canviar alguna cosa perquè no canviï res, aplicant la teoria de l'art del possible. Esquerra governa sota el principi de fer possible allò que és necessari. I ho fa tenint present una llei bàsica en el joc polític: la de la correlació de forces.

2c.4. Esquerra podrà situar més propostes del seu programa de canvi reformista en la mesura que pesi més en el conjunt de les coalicions amb les que governem als ajuntaments i als governs autònoms. No es pot demanar que Esquerra imposi el conjunt del seu programa en governs on som la segona, la tercera o la quarta força política. Per això és necessari que es focalitzin objectius ambiciosos —però assolibles— per no crear frustracions i alhora perquè cal que al final de la legislatura es puguin avaluar els resultats concrets i comunicar-los amb claredat i precisió.

2c.5. Per això, l'acció política institucional —que està limitada pel pes electoral d'Esquerra— en cada moment ha d'estar complementada per l'acció en el si de la societat civil, dels moviments socials i del moviment associatiu. Esquerra ha de potenciar la participació dels militants en aquests àmbits, respectant la independència de les organitzacions.

2c.6. La presència d'Esquerra en els dos Governos de centreesquerra de la Generalitat de Catalunya ha estat determinant en la dinàmica de canvis en profunditat que s'hi han instal·lat. Els resultats, per ara, són molt superiors al pes real del partit en nombre de vots i diputats sobre el total del Govern. Cal, doncs, garantir que en els dos anys i mig de legislatura que queden al Govern del Principat i els tres que queden a les Balears, Esquerra prioritzi aquells aspectes del programa pactat que signifiquin els canvis estructurals més decisius pensant en els nostre objectius polítics i en l'electorat catalanista i d'esquerra, que és on resideix el nostre electorat actual i potencial.

2c.7. Des dels Governos en què Esquerra té responsabilitats, cal que hi hagi una informació fluïda a tota la militància i que amb un clar reforçament de la formació a tots els nivells del partit, faci que els militants es converteixin, en la mesura del possible i superant obstacles dels mitjans

adversos, en canals d'informació de tot el nostre electorat i de tota la ciutadania en general, de l'obra de govern transformadora que està fent Esquerra. Que s'abordi amb valentia l'explicació d'aquelles decisions que Esquerra ha d'assumir, fruit de pactes el resultat dels quals és proporcional al pes de cada força, i fer-ho positivament aquells elements que hem aconseguit situar en el pacte des d'Esquerra. La pràctica de la transparència en la gestió i la claredat del discurs ideològic al costat de la capacitat de negociació i acord és el que ens situa com a partit adult allunyat de silencis que poden ser interpretats com a submissió i escarafalls formals que ens col·loquen l'etiqueta d'«immadurs» o «no fiables». Esquerra, tant per convicció política com per la voluntat de ser instrument rigorós de construcció nacional, ha de ser exemple de bones pràctiques de govern a tots els nivells de l'Administració. La tria dels representants d'Esquerra, electes o nomenats, en llocs de comandament de l'Administració pública, s'ha de regir per criteris d'excel·lència, competència professional, coneixement, capacitat de gestió i de lideratge d'equips humans i d'institucions, prescindint que siguin militants o no.

2c.8. Cal que es visualitzi que les actuacions d'Esquerra al Govern van encaminades a fer polítiques favorables a les dones. Alhora, Esquerra ha de tenir un discurs i una pràctica interna dirigida a les dones.

2c.9. L'entrada d'Esquerra a consells municipals de la Catalunya Nord —i molt especialment a la seva capital, Perpinyà— així com la credibilitat guanyada com a partit seriós i de responsabilitat treballant de manera coordinada amb la Catalunya Sud, han de permetre la construcció i consolidació d'estructures conformes a les legalitats vigents que ens permetin superar el fet fronterer i consolidar una reconstrucció nacional de la Catalunya septentrional.

2c.10. Esquerra lidera, més que cap altre partit, la defensa i l'equilibri territorials. La nostra implantació i la tasca de compromís local i de coherència des dels llocs de representació municipal ha fet d'Esquerra, sense dubte, el referent polític de milers de ciutadans i ciutadanes sensibilitzats pels usos i abusos que es fan del territori i dels seus recursos. Això ha proporcionat al partit suports importants en alguns territoris del país, ha esdevingut bandera principal en el desenvolupament incipient del partit a les Illes i a la Catalunya del Nord, ha permès la captació de votant jove i ha fet de tampó de possibles fugues de vot cap a altres opcions.

Lluny d'abandonar o de dimitir d'aquest paper, cal aprofundir-hi, dotant-lo de criteris de rigor i de les eines necessàries per poder fer una tasca efectiva. Cal, doncs, mantenir aquest lideratge amb accions inequívokes, postures fermes proporcionades i raonades i algunes aportacions positives importants a nivell de Govern en el terreny ambiental i territorial per tal de no decebre les expectatives generades.

2D. LA POSICIÓ D'ESQUERRA DAVANT DEL SISTEMA DE PARTITS

2d.1. El més visible objectiu polític que diferencia Esquerra dels altres partits catalans és la independència. Però aquesta diferència no és ni ha de ser l'única. Esquerra representa i ha de representar un partit que té un model de societat diferenciada de totes les altres formacions.

2d.2. Apostar només per un sol element diferenciador només assolible a mitjà termini és facilitar la vulnerabilitat de l'espai socioelectoral d'Esquerra. Esquerra ha de fer aflorar elements del seu ADN polític i de les seves pràctiques que són originals i patrimoni quasi exclusiu de la tradició del partit i una característica dels valors majoritaris de la centralitat del catalanisme d'esquerra més actiu. Som l'esquerra independentista, òbviament. Però la independència no s'ha d'entendre com un objectiu únic i final, sinó com un mitjà per construir una nació més sòlida i una societat més justa sobre la base dels valors republicans. Per això som també l'esquerra dels canvis i l'esquerra de les llibertats i dels valors republicans. Som l'antítesi de la dreta conservadora i

espanyolista i tenim diferències importants tant amb l'esquerra conservadora i estatalista com amb la dreta liberal i autonomista.

2d.2.bis I, no ho oblidem, som l'Esquerra Republicana. El nostre republicanisme no pot quedar reduït a una retòrica antimonàrquica o a una difusa referència als tradicionals valors republicans. El *republicanisme* és un concepte polític propi, diferenciat del socialisme, del comunisme o del liberalisme, un concepte polític que aposta per la defensa a ultrança de totes les llibertats —les nacionals, les socials i les personals— i que per garantir-les treballa per una societat de ciutadans i ciutadanes lliures, en un espai públic protegit per l'estat de dret i amb un Estat que garanteix les accions necessàries per fer efectiva la igualtat de condicions i la satisfacció de les necessitats bàsiques de tota la ciutadania.

El nostre republicanisme ha de ser la marca política que atregui tots els ciutadans i totes les ciutadanes que volen aprofundir la qualitat del nostre sistema democràtic i ha de ser la marca que tregui la ciutadania de la desafecció a la política.

2d.3. Això es tradueix en concepcions alternatives a les polítiques de la resta de partits catalans:

- 2d.3.a** La nostra concepció de la política de relació amb les entitats basades en el contracte programa, amb criteris i objectius compartits molt allunyada del clientelisme i l'intervencionisme.
- 2d.3.b** El suport a la Innovació i als sectors emergents davant dels defensors d'actituds conservadores.
- 2d.3.c** Les polítiques de transformació davant de prioritat en la simple gestió de l'estatus quo.
- 2d.3.d** La valentia davant dels sectors oligopòlics i del capitalisme especulatiu en contra de la submissió i connivència de la sociovergència amb aquests.
- 2d.3.e** Suport a la iniciativa empresarial, a polítiques que garanteixen la llibertat de mercat i que alhora impedeixin pràctiques monopolístiques d'abús de competència i de privilegis en mercats captius i opacs. En aquest sentit, cal aprofitar les oportunitats que ens ofereix la nostra presència als governs en àrees de suport a l'economia productiva per sorprendre positivament l'empresariat demostrant que el partit és capaç de gestionar amb eficàcia aquests àmbits, renovant i millorant les estructures i les pràctiques polítiques de governs anteriors. De la mateixa manera, s'ha de fomentar la responsabilitat social empresarial i corregir —mitjançant la intervenció pública— tots aquells factors negatius que afecten les classes populars del nostre país.
- 2d.3.f** Un model inclusiu i d'accés ràpid a la ciutadania per part de les persones immigrades en contra del model que promou el tancament ètnic i el clientelisme de les entitats d'immigrants.
- 2d.3.g** L'ús del català com a ascensor social i com a llengua comuna i inclusiva davant la marginalització a què la voldria sotmetre el sucursalisme tant de dreta com d'esquerra.
- 2d.3.h** L'assumpció de l'ecologisme, real, pràctic i efectiu. No hi ha sostenibilitat ambiental sense sostenibilitat ecològica i a la inversa. Contra els desenvolupismes de dreta i els conservacionismes urbanites que prescindeixen del món rural.
- 2d.3.i** El suport i la recompensa de la meritocràcia, l'esforç, la formació, el treball i el risc.
- 2d.3.j** L'assoliment de l'equitat tenint en compte la diferència i la diversitat.
- 2d.3.k** La normalització del fet lesbià, gai, transsexual i bisexual (LGTB), tant en el marc legal com en el marc d'una societat amb gran diversitat de realitats.
- 2d.3.l** El suport a un model de sistema públic eficient i amb incentius en contra dels privilegis corporatius i la ineficiència.
- 2d.3.m** La impulsió als valors de suport a les famílies i el dret a la seguretat per no abandonar-los a la demagògia de la dreta com fan altres esquerres esclaves de tòpics progressistes.
- 2d.3.n** L'impuls del civisme i la ciutadania responsable en contra de la promoció del consumidor irresponsable de serveis.

- 2d.3.o** El suport al principi que les persones i les famílies són les primeres responsables de la seva salut, de la seva prosperitat i de l'educació de la mainada i no poden dimitir de responsabilitats a l'Estat, el qual ha de continuargarantint aquests drets fonamentals, sense que això minvi l'obligatòria intervenció pública per tal de garantir els drets fonamentals a la salut, prosperitat i educació de la mainada.
- 2d.3.p** El municipalisme entès com a paradigma de les polítiques de proximitat.
- 2d.3.q** La projecció internacional de Catalunya de manera directa mitjançant una xarxa catalana a l'exterior i l'aplicació de polítiques de cooperació responsables i alineades amb la Comunitat Internacional.
- 2d.3.q** La participació política activa de la ciutadania i el model de participació directa de la militància i construcció comuna del projecte polític.

2d.4. Amb aquests perfils polítics originals i tenint present l'espai del catalanisme d'esqueres definit abans —que potencialment arriba al milió vuit-centes mil persones—, Esquerra ha de consolidar i fidelitzar els seus votants del darrer cicle electoral com si fos un terra sòlid a partir del qual es podrà créixer en les perifèries que avui voten altres opcions polítiques o bé s'abstenen.

2d.5. Per això, les accions del partit des dels Governos i en la societat han de correspondre sempre a la coherència d'aquests perfils diferencials. La complexitat dels electorats en societats modernes fa que siguin nombroses i diverses les raons per les quals acaben dipositant la seva confiança en els partits. Per això, Esquerra ha de ser capaç de comunicar permanentment la seva riquesa ideològica de forma polièdrica i no de forma unidireccional, repetitiva i finalment desmotivadora per la majoria social.

2E. CONCLUSIONS

2e.1. Per tal que al segle XXI els partits polítics continuïn sent els instruments articuladors d'acció política, caldrà que adquireixin un grau de flexibilitat i rapidesa de reacció semblant al de les plataformes socials de caràcter sectorial i sovint també conjuntural. Per superar amb èxit aquest nou repte, cal que les comissions sectorials esdevinguin l'eina fonamental de comunicació bidireccional i, per tant, de reacció immediata entre Esquerra i una societat civil cada cop més plural i en constant moviment.

2e.2. Esquerra vol ser el motor de canvi de la situació política del nostre país, l'avantguarda d'un moviment que ens ha de permetre avançar cap a una societat més justa i més lliure. Per assolir aquest objectiu, cal que considerem el nostre partit d'una manera més àmplia, moderna, dinàmica i flexible, i que siguem exemplars en el rigor dels nostres principis de participació oberta, universal i assembleària davant altres models organitzatius més jeràrquics i, per tant, menys democràtics.

La construcció d'aquest nou model de partit, al marge de la necessària transformació de la nostra cultura organitzativa en molts dels seus àmbits, ha d'implicar un seguit de canvis en la normativa interna d'Esquerra. És necessari, doncs, que, d'acord amb els principis apuntats més amunt, ens plantejem la futura realització d'un Congrés Nacional extraordinari centrat monogràficament en la reforma dels Estatuts del partit per tal d'harmonitzar, revisar, millorar i simplificar la normativa vigent al partit. Aquest congrés haurà de realitzar-se en el termini màxim de 12 mesos, sempre i quan no contradigui les condicions recollides en els estatuts vigents, per a la convocatòria de congressos. A aquest efecte es crearà una comissió redactora que podrà comptar amb l'assessorament d'experts de reconegut prestigi externs.

Aquesta reforma dels Estatuts del partit haurà d'abordar, en qualsevol cas, aspectes com la limitació de mandats en determinades àrees de responsabilitat del partit i en l'encapçalament de les candidatures, la relació amb l'electorat, la descentralització del partit, i el caràcter dels òrgans de control del partit (Comissió de Garanties i Comissió Censora de Comptes), la separació de càrrecs de partit i de govern. També caldrà introduir en el seu articulat mesures que reforcin la

democràcia interna i contemplin noves formes de participació de la militància (com ara la realització de consultes per sufragi universal, l'ús de les noves tecnologies per facilitar el debat polític i l'expressió de la pluralitat a l'interior del partit etc.) Finalment, aquest Congrés també haurà de servir per abordar el debat sobre la imatge corporativa d'Esquerra i la seva adaptació als diferents territoris de la nació, en cas que sigui necessari.

- 2e.2.a** Una organització de persones que actuen políticament en àmbits diferents, però tenen uns plantejaments i objectius compartits. Una organització que administra recursos i planifica les intervencions públiques dels seus membres, per tant és un receptacle obert i ampli d'adhesions i articulador de l'acció política de les persones que en formen part.
- 2e.2.b** Instrument d'anàlisi i mediació entre la teoria i la praxi política, que actua com a xarxa de processament i gestió de coneixement i tradueix aquests coneixements en propostes polítiques concretes i especialitzades. Ens cal considerar-nos com una plataforma experta i fiable de gestió en les institucions i empreses públiques.
- 2e.2.c** També com a lobby canalitzador d'interessos polítics, que actua com a mitjà de comunicació amb criteris d'eficàcia, eficiència i responsabilitat equiparables a qualsevol empresa d'èxit. Necessitem una imatge de marca potent, generadora de símbols i d'identitat. El partit ha de ser una plataforma electoral útil, però també un espai de relació social, creador de sinèrgies i identificador de valors.

2e.3. Aquesta nova etapa s'ha de basar en uns principis reguladors del funcionament del partit:

- 2e.3.a** Ampliació de la base militant, amb especial incidència en la integració de dones, tant pel que fa a normalitzar el percentatge entre sexes com per poder fer efectiva la promoció a càrrecs electes i de responsabilitat. Qualsevol partit amb ambició de ser majoritari ha d'eixamplar constantment la seva militància. La diversitat no ens pot fer por. Al partit no hi sobra ningú, hi falta molta gent i està obert a tothom. Afermant la nostra tradició compartida i clarificant els mecanismes democràtics de nova governança del partit, hem d'estar en condicions d'assumir la diversitat de les persones que el componen, incorporant-ne de noves al nostre projecte i fent una crida a la reincorporació d'aquelles militants que en algun moment van deixar de fer-nos confiança.
- 2e.3.b** Obertura del partit. L'ampliació de la base militant també ha d'anar acompanyada de l'obertura del partit, ampliant i actualitzant els drets i els deures de les figures de simpatitzant i amic/ga d'Esquerra.
- 2e.3.c** Extensió del teixit social. Esquerra ha de saber arribar a les persones, però també als col·lectius. Aquesta nova etapa ha de suposar l'obertura dels òrgans de direcció del partit (en tots els seus nivells: local, comarcal, regional i nacional) a aquelles entitats amb les que es puguin construir propostes clau en tots els àmbits d'intervenció.
- 2e.3.d** Potenciar la meritocràcia. Els llocs de responsabilitat, al partit i als governs, han de ser ocupats per les persones més adequades en cada cas.
- 2e.3.e** Treballar per crear un servei d'estudis capdavanter que ha de servir d'Escola de Quadres i Formació Política, capaç de subministrar regularment documentació que afavoreixi la qualificació del debat polític, i estigui disponible a tothom.
- 2e.3.f** Per avançar cap a un partit format i informat caldrà saber aprofitar els avantatges que ens ofereixen les noves tecnologies com a plataforma de comunicació, debat i participació.
- 2e.3.g** Les TIC també han de suposar una bona oportunitat per facilitar la participació i la presa de decisions cooperatives independentment de l'edat, la situació familiar-laboral o les possibilitats de desplaçament de la militància.
- 2e.3.h** Les comissions sectorials, obertes a persones properes al projecte polític d'Esquerra, han de ser el mitjà per incorporar talent i coneixement sobre els diferents àmbits. Les comissions sectorials han de ser mitjans de formació especialitzada i també referents consultius de les polítiques sectorials del partit i en especial dels òrgans de govern on Esquerra participa.

- 2e.3.i** Establiment estricte de la compatibilitat/incompatibilitat entre els càrrecs orgànics i els càrrecs de govern en les diferents administracions; amb limitació ordinària dels mandats en els diversos càrrecs per facilitar-ne la renovació.
- 2e.3.j** Garantir que els nostres càrrecs institucionals es regeixin pels valors republicans d'austeritat, proximitat, transparència i eficiència amb l'aprovació d'un Codi de Drets i Deures. En el marc de la propera reforma d'Estatuts es crearà un Comitè Ètic que vetllarà pel compliment d'aquest codi i les bones pràctiques dels nostres càrrecs institucionals.
- 2e.3.k** Un partit municipalista. Ja des dels seus orígens, Esquerra ha estat un partit amb forta tradició municipal. Aquesta aposta ha de ser prioritària per al partit els propers anys. Per això caldrà descentralitzar la gestió interna acostant-la al territori; incrementar la formació específica de quadres i electes locals en matèries d'especial interès municipal (urbanisme, hisenda local, seguretat, habitatge, immigració, etc.); millorant les infraestructures i recursos materials i econòmics en aquelles poblacions i comarques on sigui més necessari i elaborant estudis demoscòpics locals que ajudin les seccions locals a establir prioritats.
- 2e.3.l** La innovació com a signe d'identitat. Esquerra sempre ha estat un partit diferent. Aquesta afirmació sovint ha estat usada de forma negativa per altres formacions menys transparents. El partit ha d'arriscar implementant el dret a sufragi universal entre la seva militància en els processos de presa de decisions transcendents i d'elecció de representants que hagin de garantir un ampli consens.
- 2e.3.m** El partit necessita aprofundir en el coneixement específic de les aspiracions i necessitats de les dones en relació a cada realitat territorial. Cal que totes les accions comunicatives d'Esquerra tinguin en compte que les dones també són destinatàries del discurs. Les electores han de poder veure i sentir que els seus interessos quotidians formen part del discurs d'Esquerra i que s'hi poden veure representades. Esquerra haurà d'adoptar noves estratègies comunicatives en què les dones siguin visibles i presents en tot moment, i aquest aspecte cal tenir-lo en compte en tots els formats dels missatges (orals, escrits i visuals).
- 2e.3.n** Cal aplicar polítiques de promoció de les dones militants per tal d'avançar cap a l'equitat tant ens els càrrecs interns com en els públics.
- 2e.3.o** És molt important tenir en compte les potencialitats d'Esquerra entre l'electorat jove. Caldrà visualitzar, doncs, el paper dels joves en Esquerra per tal d'accedir a aquest segment important del nostre electorat consolidat i el nostre espectre potencial de votants.
- 2e.3.p** Hem de potenciar la política internacional d'Esquerra, establint relacions amb d'altres partits d'esquerres amb responsabilitats de govern de diferents països i afrontant els debats relacionats amb reptes globals com la governança mundial, el canvi climàtic, la lluita contra la pobresa o la defensa de la pau i els drets humans, entenent que aquests debats són cada cop més participats per tots els actors internacionalment reconeguts.
- 2e.3.q** Cal adaptar l'estructura del partit perquè fomenti la conciliació de la vida personal i laboral amb la militància política.

2e.4. Esquerra s'ha de convertir en un partit en xarxa, amb una implantació territorial homogènia i estable. Esquerra és l'únic partit amb implantació a tots els Països Catalans, per això cal que tots treballem per millorar la col·laboració entre la seva militància. Cal, a més, afrontar les prioritats organitzatives i estratègiques del partit a cadascun dels seus territoris.

2e.5. Principat. Essent aquest el territori de major implantació tant pel que fa a nombre de militants com de seccions locals i d'òrgans institucionals, el partit ha de saber corregir algunes de les deficiències estructurals que pateix:

- 2e.5.a** Cal més flexibilitat a l'hora d'organitzar les estructures locals, comarcals i regionals del partit per tal d'adaptar-les a la realitat de cada territori, tenint en compte la seva població, nombre de militants, perspectives electorals i arrelament social i institucional.

- 2e.5.b** Per tal que Esquerra esdevingui un partit hegemònic, cal que es traci un pla de treball específic per a les poblacions més grans on en el darrer cicle electoral hi ha hagut un retrocés electoral important.
- 2e.5.c** Esquerra haurà d'adaptar la seva estructura funcional als canvis que afronti el país en temes tan importants com el nou mapa territorial o l'àrea metropolitana de Barcelona.
- 2e.5.d** Aquesta adaptacion serà especialment interessanta ara Val d'Aran. Eth partit, dempús d'uns ans on quasi non i auie pas presència, ne sociau ne institucionau, ara afronte era escomesa d'auer un punt de connexion damb eth pòble occitan que li cau servir a enfortir-i relacions e abordar projèctes comuns.

2e.6. País Valencià. Esquerra té el repte de continuar la consolidació de l'organització arreu de les comarques valencianes per tal de continuar augmentant la seua presència davant la societat valenciana.

- 2e.6.a** Aquesta necessitat de tenir ressò en els valencians i valencianes fa més necessària que mai la participació dels membres d'Esquerra en tots els àmbits del teixit associatiu del País Valencià. És d'aquesta manera com Esquerra podrà articular respostes als problemes i reptes dels valencians.
- 2e.6.b** Cal avançar cap a la consolidació del partit, tant pel que fa al nombre de militants com a la seva implantació arreu del territori.
- 2e.6.c** És imprescindible normalitzar el partit als mitjans de comunicació, on sovint Esquerra és vista més com una organització del Principat que com una opció política valenciana més.

2e.7. Illes Balears i Pitiüses. Durant aquests darrers anys, Esquerra ha aconseguit la normalització política, especialment a les illes de Mallorca i Eivissa. A Menorca es troba encara en una etapa embrionària. I a Formentera, malgrat l'existència de militants del partit des de fa anys, s'han decantat a plataformes com ara «Gent per Formentera», per facilitar opcions d'un abast social més ampli i menys marcat políticament (per tant, amb més possibilitats d'èxit electoral, com així fou a les últimes eleccions autonòmiques i municipals). Els reptes que el partit s'ha de marcar els propers anys són:

- 2e.7.a** Consolidar Esquerra com una força política autònoma cada vegada més implantada a cada una de les Illes. És necessari cercar i formar quadres que puguin assumir responsabilitats a totes les Illes.
- 2e.7.b** Treballar perquè la militància d'Esquerra estigui ben incardinada en la societat illenca i pugui extreure idees, complicitats i fidelitats imprescindibles per a la praxi política.
- 2e.7.c** Consolidar un espai d'esquerra nacional a les Illes, on l'independentisme cada vegada sigui més present.
- 2e.7.d** Contribuir a canvis polítics de diverses velocitats (que anirien des del Govern de les Illes Balears, amb totes les forces progressistes, fins a l'assentament d'un espai d'esquerra nacional on Esquerra sigui cada vegada més decisiva).

2e.8. Catalunya Nord. És necessari que Esquerra es marqui uns objectius ambiciosos, però assolibles, que ens permetin d'avançar sense generar frustracions, com ara:

- 2e.8.a** Incrementar les relacions institucionals transfrontereres i fomentar el coneixement i l'intercanvi entre els ciutadans de cada costat.
- 2e.8.b** Explicar i difondre al Principat, i molt especialment als militants d'Esquerra de les comarques transfrontereres, i més encara aquells amb responsabilitats institucionals, el projecte de l'Eurodistricte, encara poc conegut al Sud, per molt que aquells que ens creiem el país complet encapçalem la superació de les fronteres estatals que ens separen.
- 2e.8.c** La defensa de la llengua catalana a tot el país és una prioritat absoluta. La pèrdua de la recepció de les emissions de la CCRT a Catalunya Nord en el moment del pas a la

TDT pot representar un nou cop a la normalització lingüística, en desaparèixer la nostra llengua dels medis audiovisuals. Esquerra, aprofitant l'interès demostrat per les institucions nord catalanes en trobar una solució que en garanteixi la continuïtat de recepció, ha de treballar de manera activa i eficaç en aquest sentit.

2e.8.d Esquerra fomentarà i encoratjarà totes aquelles iniciatives que tendeixin a superar el marc estatal per entrar en un marc català. Propostes com ara la creació d'un escorxadador transfronterer a la Cerdanya, la creació d'una Cambra de Comerç i d'Indústria transfronterera —com ja fan al País Basc—, o l'aprofitament de les infraestructures del Talgo —en el moment de l'arribada del TGV— per crear un TERC (Tren Exprés Regional Català) que connecti Perpinyà amb Girona com un ferrocarril de proximitat, etc., seran objectius prioritaris en la nostra acció.

2e.8.e Considerem que en aquesta dinàmica de reconstrucció nacional, Esquerra ha de donar exemple en la nostra concepció del país i proposem que al Parlament de Catalunya la Catalunya Nord hi tingui representació, si més no en les files d'Esquerra, prova i visualització que els antics Comtats formen part del Principat.

2e.9. Conscients que el llarg camí cap a la independència no el farem sols, cal que Esquerra abordi amb transparència, responsabilitat i ambició les polítiques d'aliances dels propers anys, a partir de la voluntat de poder congeniar l'autonomia de les decisions (locals, comarcals o regionals) amb la necessitat de l'harmonia d'un projecte comú.

2e.9.a Al Principat, Esquerra posarà el rellotge a zero i proposa un acord de govern amb les forces amb què sigui més fàcil desenvolupar aquest programa, on s'inclourà la negociació del Concert econòmic quan s'acabi el cicle dels primers cinc anys del model de finançament vigent; la convocatòria de la primera consulta popular sobre qüestions que són competència de la Generalitat; mesures per consolidar l'estat català del benestar i un context legal de drets i llibertats; el suport a la plena internacionalització de l'economia catalana per què el pes del mercat espanyol hi sigui minoritari i l'aposta per una Catalunya del talent amb captació i tensió dels millors.

2e.9.b Al País Valencià la prioritat és créixer com a organització. Esquerra treballarà durant els propers anys per establir aliances estables amb tots aquells projectes de coalicions que eviten les solucions temporals i de conjuntura per establir coalicions de llarga durada que vagen més enllà de dos cicles electorals i que tinguen com a principal objectiu establir un horitzó sobiranista. Cal defugir les fórmules per a un sol comici electoral i amb estructures multisigles per tal que la societat valenciana pugui visualitzar-ho com una veritable opció alternativa al govern del Partit Popular, i no com un projecte amb data de caducitat en funció de la representativitat obtinguda.

Pel que fa a l'àmbit municipal, Esquerra Republicana del País Valencià només propiciarà governs progressistes —tal com ha fet fins ara en els ajuntaments on ha obtingut representació— donant suport a polítiques progressistes i respectuoses amb el territori.

2e.9.c A les Illes Balears, Esquerra ha de continuar amb l'estratègia negociadora que li ha possibilitat tenir veu dins l'espai polític illenc i ser percebuda dins electorats tangencials com una opció propera que pot potenciar les capacitats estructurals locals dels partits illencs propers pel seu caràcter de partit nacional omnipresent institucionalment a totes les cambres. En aquest sentit, Esquerra optarà, preferentment, per negociar amb Entesa per Mallorca i amb el PSM-ENE. Per últim, i ja en un segon cercle, Esquerra es plantejarà possibles aliances conjunturals, segons circumstàncies, amb UM, EU-Verds i PSIB-PSOE, amb qui formam govern, actualment, a les Illes Balears. És fonamental que els rèdits institucionals que Esquerra obtingui fruit dels acords siguin percebuts de manera singular i nítida. Cal no ser una crossa de ningú, sinó un referent.

2e.9.d A la Catalunya Nord el partit ha de saber trobar aliances en aquells temes que considerem claus com la creació de l'Eurodistricte, l'avenç del català a tots els nivells, la normalització de les emissions de TV3 o els projectes transfronterers ja esmentats.

3 CONSTRUÏM LES CONDICIONS PER A LA INDEPENDÈNCIA

3A. BALANÇ DEL CICLE 1996-2008

Esquerra tanca, amb el seu 25è Congrés, tota una etapa històrica iniciada el 1996. Aquesta ha estat una etapa que, en termes globals, es pot jutjar com a positiva, per bé que els resultats del darrer cicle electoral —particularment les eleccions locals de 2006 i les generals de 2008— no han estat favorables. Durant aquest dilatat període, iniciat el 21è Congrés celebrat a Vilafranca del Penedès, amb encerts i amb errors, l'estratègia de l'esquerra nacional ha portat l'independentisme a assolir les màximes cotes electorals, de representació política i institucional, i d'influència social des dels temps de la Segona República. A més, el partit no ha parat de créixer i, d'acord amb la seva vocació de partit nacional, a més del Principat, es troba plenament implantat al País Valencià, les Illes Balears i la Catalunya Nord.

Amb les dades a la mà, Esquerra ha passat de ser un partit de matriu federal i una força quasitesimonial els anys 80, a viure un cert desvetllament els anys 90 amb l'independentisme. Però no va ser fins a finals dels anys 90 en què, amb un lideratge renovat, un projecte independentista i socialment d'esquerreres engrescador, i amb un context polític propici a partir del desgast provocat per l'acció de govern de CiU i el baix perfil de l'esquerra sucursalista, que el partit s'ha consolidat com la tercera força política al Principat, com a partit de govern al Principat i les Illes, i a disposar de prop de 200 alcaldies i de 1700 regidors. En aquesta tesitura, Esquerra és la única força potencialment capaç de disputar l'hegemonia política a CiU i PSC en el futur.

També durant aquests anys, Esquerra ha liderat el debat de les idees, ha conduït l'agenda política. Sens dubte, Catalunya, sense Esquerra restaria submergida en les aigües estancades de la sociovergència, amb tots els debats estructurals aparcats: finançament, Estatut i autogovern, el divorci entre la Catalunya rural i la metropolitana, l'antagonisme entre el clientelisme i la societat civil... Sens dubte, l'acció política i institucional de l'independentisme que representa Esquerra ha contribuït, estirant de la màniga la resta de forces polítiques, a catalanitzar la política a casa nostra, especialment si es compara amb els efectes anestesiants del peix al cove pujolista. Aquest context no pot fer més que millorar: CiU reivindica ara el dret a decidir, el PSC aguditza les seves contradiccions amb el PSOE i ICV ha deixat de tenir referent estatal.

Tanmateix, al costat dels encerts i dels bons resultats, el partit ha comès errors. S'han produït al llarg dels anys, especialment en la darrera etapa, oscil·lacions tàctiques i alguns episodis de mala imatge que ens han allunyat d'una part de la nostra base social. En particular, la forma com la direcció del partit va administrar el desenllaç del debat estatutari va generar no només desorientació, sinó també una profunda decepció. Per acabar, cal dir que l'ombra permanent de divisió interna tampoc no ha afavorit la imatge del partit i l'ha perjudicada electoralment, fins al punt de no haver aconseguit capitalitzar tot l'independentisme sociològic ni servit de catalitzador dels milers de persones que es van mobilitzar a l'entorn de plataformes sobiranistes.

L'aposta estratègica feta al 24è Congrés celebrat a Lleida l'any 2004, tampoc no ha reeixit totalment. L'intent de posar a prova l'esquerra espanyola per tal de permetre'ns transitar gradualment

cap a un escenari de més poder polític a canvi d'un encaix federal amb Espanya, ha quedat sepul·tat i l'«Espanya plural» ha rebut un sonor i abrupte cop de porta. El fracàs de l'Estatut del 30-S i el col·lapse de la via autonomista ha evidenciat més que mai les limitacions del marc constitucional i el fet que és impossible un projecte polític comú amb una Espanya en plena inèrcia centralista i uniformista des del punt de vista polític, econòmic o cultural. Per això, la darrera Conferència Nacional va fixar la necessitat de redireccionar l'estratègia d'Esquerra, situant en l'eix de la seva acció política el dret a decidir.

En aquest context, la persistència d'un conflicte polític amb l'Estat ha de portar Esquerra a impulsar una acció política i institucional no condicionada per la legalitat espanyola, sinó dirigida a desplegar *de facto* les iniciatives polítiques i normatives necessàries per preparar la nació per al seu pròxim desafiament a l'Estat en les millors condicions. Alhora, cal potenciar totes aquelles iniciatives que passin per aglutinar majories favorables al dret a decidir perquè, com s'ha demostrat en altres casos homologables al nostre, l'important és que tot projecte polític col·lectiu ha de portar aparellat una àmplia majoria social.

3B. CALENDARI PER AL PROPERS 4 ANYS

3b.1. Prioritats per a la segona part de la legislatura

La presència d'Esquerra als governs del Principat i les Illes Balears ha de comportar un clar avenç nacional i social del nostre país. En el cas del Principat, cal que Esquerra fixi uns avenços legislatius que seran clau per al futur proper del país.

Llei de consultes populars: Cal que el país es doti d'una eina que aprofundeixi en un model de democràcia participativa que permeti acostar la presa de decisions a la ciutadania, tant des dels ajuntaments com des del Govern. La Llei de consultes populars ha de permetre l'exercici del dret a decidir per part del poble català.

Llei electoral: Després de tants anys de retard cal que per fi sigui realitat la confecció d'una Llei electoral catalana. Aquesta ha de garantir i combinar la representativitat dels territoris amb criteris de proporcionalitat del conjunt de la ciutadania, reconeixent la vegueria com a circumscripció electoral.

Llei de governs local: Cal dotar-se d'un instrument legislatiu que permeti construir un sistema de govern local propi, basat en la modernització de l'administració local, el principis d'autonomia local, diferenciació, equilibri territorial i suficiència financera. Cal redefinir el paper de les administracions supralocals amb la desaparició de les diputacions i el reconeixement de les vegueries com a part integrant del sistema institucional propi.

Llei d'educació: Aquesta llei ha de basar-se en el Pacte Nacional per l'Educació i representar un salt endavant que prioritzi una escola pública i de qualitat, la millora de la gestió dels centres i un sistema d'educació que combini l'equitat amb els valors de l'esforç i l'excel·lència. En aquest sentit, cal blindar la immersió lingüística i garantir que la llengua catalana sigui la vehicular de l'educació.

Llei d'acollida i Pacte Nacional per a la Immigració: Aquesta llei ha de garantir la cohesió social, la integració de la immigració als valors, la cultura i la llengua del país, així com l'establiment d'un sistema de drets i deures.

Llei de política lingüística: Cal desplegar tot el potencial de l'actual llei i impulsar-ne una nova perquè aquesta sigui una eina útil per garantir la llengua catalana com a llengua oficial.

També cal impulsar les línies de treball següents:

- Endegar mesures basades en la transparència, la regeneració democràtica i el comportament ètic dels nostres representants a les institucions. Mesures com la posada en funcionament de l'oficina antifrau, un acord del Govern amb les entitats municipalistes fixant els barems de les retribucions dels càrrecs electes locals i les mesures normatives necessàries encaminades a dotar de major transparència les nostres institucions.
- Mantenir una postura inequívoca de defensa dels nostres símbols nacionals a les institucions i de defensa d'aquelles persones i institucions que tenen una actitud conseqüent amb la defensa dels nostres símbols nacionals.
- Internacionalització del conflicte dels Països Catalans amb l'Estat espanyol. Per això cal potenciar les delegacions catalanes de la Generalitat de Catalunya a l'exterior i obrir-ne de noves, aprofitant la seva capacitat per desenvolupar una política internacional pròpia clau per guanyar complicitats, especialment amb altres estats. També cal crear grups de pressió a favor de la independència de la nostra nació. Aquesta xarxa s'ha de construir en tres nivells:
 - Presència de les institucions catalanes a l'exterior.
 - Participació de la societat catalana a les xarxes internacionals a través de la presència econòmica i comercial, participant en el xarxa mundial de coneixement i la participació d'organitzacions catalanes en els seus referents internacionals.
 - Acció política internacional d'Esquerra amb cultura d'estat.
- Un altre element fonamental és continuar prioritant la tasca per fer efectiu el reconeixement internacional de les seleccions esportives catalanes.
- Universalització dels serveis socials mitjançant el desplegament efectiu de la Llei de serveis socials, la qual suposa la construcció del quart pilar de l'estat català del benestar.
- Aconseguir el traspàs de les principals infraestructures del país i assegurar-ne un millor funcionament. En aquest sentit, cal treballar per assolir el traspàs dels trens regionals i de rodalies amb un pla de desenvolupament i creixement de la mobilitat en transport públic ferroviari. De la mateixa manera, cal exigir el traspàs dels aeroports i ports catalans. D'altra banda, cal fer passos fermes i perceptibles per la ciutadania, cap a la supressió dels peatges.
- Incentivar un Pacte Nacional per la recerca per fer més competitiva la nostra economia i centrar-la en les activitats de coneixement.
- Establiment d'una política energètica catalana que es basi en la interconnectivitat interna a Catalunya. A més a més cal incrementar de manera significativa l'ús de les energies renovables i elaborar una pla de mobilitat sostenible que tingui en compte el pacte mediambiental.
- Finalment, cal garantir que tot el territori del Principat gaudeixi d'una cobertura eficient d'infraestructures de telecomunicacions.

3b.2. Resposta davant d'una possible sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut vigent

Si el Tribunal Constitucional dicta una sentència adversa a l'Estatut vigent, retallant-ne el contingut i limitant-lo a través d'una interpretació restrictiva, cal reclamar la unitat de les forces catalanistes per plantar cara i rebutjar aquesta sentència a través de la mobilització i d'una nova consulta popular.

Esquerra Republicana de Catalunya instarà (si és possible també amb altres partits polítics) el Parlament de Catalunya a rebutjar la sentència del Tribunal Constitucional i a convocar una consulta popular coincidint amb les properes eleccions al Parlament de Catalunya. Aquesta consulta popular preguntarà a la ciutadania si s'autoritza el Govern de la Generalitat a negociar amb l'Estat espanyol el reconeixement del dret a decidir dels catalans sobre l'estatus polític que desitgi Catalunya per la via del referèndum, perquè mai més es torni a vulnerar la voluntat del poble català. Per fer efectiva aquesta consulta popular s'acceleraran els tràmits per a l'aprovació de la Llei de consultes populars.

Si la consulta donés un resultat positiu i l'Estat espanyol es negués a negociar amb el Govern de la Generalitat el reconeixement del dret de decidir, la consulta servirà per habilitar el Parlament

a exercir el dret a l'autodeterminació per la via de referèndum quan una majoria parlamentària ho decideixi.

Així mateix, Esquerra convocarà o s'adherirà (amb altres forces polítiques i socials) a una gran manifestació de rebuig a la sentència del TC que exigeixi el dret de decidir de Catalunya.

3b.3. Nou acord de finançament

1r. Correspon principalment a les forces que van donar suport al vigent Estatut d'extreure'n al màxim pel que fa al finançament. Esquerra va defensar el no a l'Estatut precisament perquè implicava la liquidació del model de Concert econòmic cooperatiu que hi contenia. A més, segons la majoria de persones expertes, amb el model de finançament que conté l'actual Estatut es pot aspirar com a màxim a reduir una quarta part l'actual dèficit, en cas d'aprovar-se una LOFCA molt favorable als nostres interessos. En aquest sentit, no cal oblidar que, segons un recent estudi de la Fundació Josep Irla, aquest dèficit s'eleva per als Països Catalans a més de 24.500 milions d'euros.

És, doncs, dins de les limitacions de l'actual model, que caldrà valorar el resultat obtingut, tot denunciant-ne la insuficiència i la necessitat d'assolir a partir de 2010 un model de Concert econòmic. En aquest marc, Esquerra ha de disposar d'una proposta i de criteri propi, d'acord amb el model compromès amb els nostres electors el 2006 per tal que sigui incorporada pel Govern en les seves negociacions amb el Govern de l'Estat.

2n. A l'hora de concretar els termes de la reducció del dèficit cal tenir en compte, però, que l'actual model de règim comú vigent des de l'any 2002 es fonamenta, a grans trets, en dos aspectes essencials: el càlcul de les necessitats de recursos i l'assignació a les comunitats autònomes d'aquests recursos. Primer es calculen les necessitats que té cada comunitat autònoma per desenvolupar les seves activitats, distingint entre les que corresponen als serveis comuns, als serveis sanitaris de la Seguretat Social i als serveis assistencials de la Seguretat Social. I, una vegada determinada aquesta xifra, es decideix com rebran les comunitats autònomes els diners via recursos tributaris o assignacions procedents dels pressupostos de l'Estat. El fons de suficiència és la principal assignació que prové dels pressupostos, i es calcula com la diferència entre la valoració de les necessitats de cada comunitat i els recursos obtinguts amb els ingressos tributaris i la resta de transferències dels pressupostos de l'Estat. D'aquesta manera, el més important no és com es rebran els diners (impostos o transferències de l'Estat), sinó quants se'n rebran, i en cap cas es renunciarà a reclamar el rescabament del deute històric de finançament segons els càlculs realitzats i actualitzats per la Fundació Josep Irla.

3r. Per l'any 2008, segons els pressupostos de la Generalitat, el Principat ha de disposar d'un total de 5.229,6 milions d'euros addicionals, cosa que significaria reduir el dèficit fiscal —situat l'any 2005 (segons les estimacions de la Fundació Josep Irla) en el 10,2% del PIB— en aproximadament 2,4 punts percentuals. No obstant això, no queda clar què passarà amb els 3.962,8 milions d'euros que provenen dels pressupostos generals de l'Estat i, en especial, amb els 2.944,2 milions d'euros del fons de suficiència. Cal dir que la lògica del sistema pactat per Zapatero i Mas podria implicar que junt a l'augment dels recursos tributaris es reduïssin en la mateixa xifra les transferències procedents dels pressupostos generals de l'Estat. És a dir, en el cas que no augmentin els recursos del model per cobrir les necessitats de despesa, podria succeir que Catalunya, en lloc de rebre diners del fons de suficiència, hagués d'aportar-n'hi. I cal recordar que l'article 206.3 de l'Estatut diu que els nivells de solidaritat i anivellament els determina l'Estat unilateralment. Precisament aquest va ser un dels factors que va provocar el rebuig d'Esquerra al text finalment aprovat en referèndum.

3b.4. Eleccions al Parlament Europeu 2009

Un dels reptes més importants que tenen els Països Catalans en els propers anys és la internacionalització del procés d'independència. Cal, doncs, que Esquerra centri els seus esforços en la

conformació d'una candidatura unitària del catalanisme present en tots els territoris de la nació i pacti, amb els partits polítics que s'hi avinguin, un programa de mínims:

- Ampliació interna de la UE per via del reconeixement del dret a l'autodeterminació.
- Reconeixement del català com a llengua de ple dret en el si de la UE.
- Compliment, per part dels Estats espanyol i francès, de les directrius europees pel que fa a infraestructures (corredor mediterrani pel transport de mercaderies, gestió de ports i aeroports des de la proximitat, connexió de Tarragona i Castelló mitjançant el TAV, etc.).
- Defensa conjunta davant de les institucions europees de temes claus per a l'economia catalana (acords pesquers i ramaders, equipaments comercials, turisme, etc.)

Aquest acord no hauria d'excloure la participació d'altres partits de Galiza o Euskal Herria que també compartissin postures comunes pel que fa al primer punt del programa de mínims.

3b.5. Balanç de la legislatura 2006–2010

3b.5.a Esquerra necessita fer una valoració dels objectius assolits en la present legislatura pel Govern de la Generalitat de Catalunya abans del 2010, a fi de poder elaborar amb rigor el programa per a les properes eleccions al Parlament de Catalunya.

3b.5.b És per aquesta raó que caldrà fer un especial seguiment sobre els següents eixos programàtics:

- La capacitat de decidir de manera determinant sobre la gestió dels nostres aeroports, principalment el de Barcelona, per part de les institucions catalanes.
- La transferència de la xarxa de rodalies de Renfe, amb el finançament i les competències necessàries per a oferir un servei eficient i de qualitat.
- El rescat progressiu de peatges.
- L'aprovació de la Llei de consultes populars.
- L'avenç efectiu en l'accés universal als Serveis Socials.
- La universalització del dret a l'accés a les noves tecnologies, especialment per aquells ciutadans i ciutadanes que viuen en petites localitats del nostre territori.
- L'expansió de la xarxa catalana a l'exterior.
- El coneixement i el creixement de l'ús social del català en àmbits tan significatius com el del cinema.
- L'elaboració d'un Pla d'Internacionalització per a les empreses del Principat.
- L'evolució cap a un turisme de qualitat en el que la marca de Catalunya com a país sigui un referent mundial.
- L'acollida de la nova immigració amb el català com a llengua vehicular.
- La superació de les desigualtats i discriminacions per raó de sexe, ètnia i opció sexual.

3b.6. Condicions per a eventuals pactes durant la legislatura 2010–2014

Esquerra ha de centrar el debat de les properes eleccions al Parlament de Catalunya als voltants del concert econòmic. Els posicionaments adoptats per la majoria de partits polítics ens situen en una situació òptima per atreure'ls a posicions que fins fa poc consideraven insolidàries o insolidables.

La política d'aliances que, en el seu cas, seguirà Esquerra per a la configuració d'un nou govern al Principat de Catalunya durant la legislatura 2010–2014, es basarà en les següents condicions:

Concert econòmic. Esquerra proposarà negociacions amb l'Estat Espanyol per tal d'assolir el concert econòmic, coincidint amb la revisió quinquenal de l'actual model. En cas de negativa del Govern espanyol, caldrà convocar una consulta popular de suport a la demanda del concert econòmic.

Nova Llei de política lingüística. Caldrà aprovar una nova llei que desenvolupi les previsions contingudes en el règim de drets i deures lingüístics contingut en l'Estatut d'Autonomia del 2006. Traspàs de les grans infraestructures de transport i mobilitat del país a la Generalitat de Catalunya: aeroports, ports, ferrocarril i vies ràpides.

Pla de xoc de la sanitat i serveis socials. Caldrà adoptar un pla de xoc de la sanitat pública, amb les inversions necessàries en equipaments, recursos humans, formació i investigació. Aquest pla de xoc s'estendrà als serveis socials, en virtut de l'aplicació de la Llei de serveis socials.

Aprovació de la Llei de consultes populars, en cas de no haver pogut fer-ho en la present legislatura.

3b.7. Nou avenç municipal 2011 i eleccions als parlaments valencià i balear

Les eleccions municipals de 2011 tenen una importància fonamental per al futur d'Esquerra. Cal treballar ja des d'ara per garantir la presència de candidatures pròpies arreu dels Països Catalans. Cal aconseguir, doncs, que les persones que formin part de les llistes i els equips que els donin suport comptin amb el suport polític i el material necessari per realitzar correctament la seva tasca.

Les eleccions municipals de 2007 (en les quals Esquerra va presentar 745 llistes i va obtenir més de 1600 càrrecs electes locals) van evidenciar dificultats evidents de penetració en diverses zones metropolitanes i nuclis densament poblats. Amb aquesta perspectiva, doncs, i amb plena consciència que la construcció d'una majoria social per a la sobirania passa també per l'obtenció de majories als ajuntaments, els objectius del partit han de ser els següents:

1r. Millorar els resultats electorals i la presència institucional d'Esquerra en els ajuntaments de les diverses àrees metropolitanes.

2n. Augmentar significativament el nombre de candidatures presentades i de càrrecs electes locals obtinguts en relació a les eleccions municipals de 2007.

Les eleccions als parlaments valencià i balear tenen també una importància fonamental per a la consolidació del paper d'Esquerra al conjunt del nostre àmbit nacional. A les Illes, cal que aquestes eleccions permetin aprofundir en la línia de treball endegada en els darrers anys que ha permès la consolidació d'Esquerra com una força amb responsabilitats de govern i amb un perfil cada vegada més clarament identificable a ulls de l'electorat. Al País Valencià, al marge de la correlació de forces que es pugui produir, el procés electoral ha de contribuir a la vertebració del partit i a l'augment de la seva presència social.

En qualsevol cas, i pensant en la importància estratègica que té per a Esquerra fixar una agenda política comuna al conjunt de la nació, cal afavorir al màxim que els governs que sorgeixin d'aquests processos electorals promoguin la reivindicació d'un règim de concert econòmic davant l'Estat espanyol, en complicitat amb el Govern de la Generalitat de Catalunya.

3C. L'HORIZZÓ: LLIBERTAT 2014

L'any 2014 farà 300 anys que Catalunya va perdre l'Estat. Seran més de 300 anys patint l'intent d'assimilació i d'uniformització per part del nacionalisme espanyol. El 2008 és un bon any per fixar el 2014 com a data perquè Catalunya comenci a decidir si el vol recuperar i plantejar-se una altra forma d'organitzar-se políticament. Una data en què, a més, farà gairebé 40 anys de la represa democràtica, amb un recorregut estatutari definitivament exhaurit. Aquesta fita pot arribar a ser un gran element mobilitzador de la societat catalana. L'estratègia política d'Esquerra ha d'avançar cap a l'assoliment de les condicions socials, polítiques i econòmiques que han de fer possible la celebració d'una consulta popular al Principat, l'11 de setembre de 2014, basada en

el dret a decidir. I per tal que l'estratègia tingui èxit, cal iniciar un procés d'obertura a la societat amb l'objectiu d'aconseguir el màxim històric d'afiliació de nous militants al partit.

Tanmateix, no es tracta de posar data a la independència, sinó de fixar un probable horitzó en què el poble de Catalunya pugui decidir el seu futur democràticament i, al mateix temps, que aquest referent emblemàtic actuï com a estímul per tal que en dues legislatures es preparin les condicions per aconseguir la majoria social que faci possible que el Principat esdevingui un Estat propi. El simple fet de poder realitzar aquesta consulta popular pel dret a decidir seria una victòria, ja que demostraria una maduresa democràtica sense precedents i actuaria com a un instrument de pressió eficaç davant del Govern espanyol.

El cas d'Escòcia, especialment, és una bona referència, ja que existeixen certs paral·lelismes amb el cas català. 300 anys després que Anglaterra i Escòcia decidissin crear el regne de Gran Bretanya, el 2010 es presenta com un escenari propici per què aquell acord es congeli o definitivament es trenqui i Escòcia es converteixi en un país independent.

Amb el desenllaç del procés estatutari, el Principat s'ha d'encaminar cap a una nova etapa política. A la societat catalana se li han negat els mínims instruments polítics per fer front a la mundialització que plantejava en l'Estatut del 30 de setembre. Però Catalunya no pot continuar perdent capacitats i oportunitats, frustrada en una autonomia de règim comú, mentre l'Estat afavoreix la centralització i concentració econòmica cap a Madrid. És en aquest marc que pren tot el sentit la voluntat de plantejar una proposta articulada pel dret a decidir, per tal que pugui ser sotmesa a consulta amb el poble del Principat de Catalunya l'any 2014.

És per això que Esquerra convida la societat catalana a iniciar un procés de recuperació de la facultat que té el poble català per decidir el seu estatus polític nacional.

En un context de fermesa política en el qual, previsiblement, haurem constatat l'actitud contrària de l'Estat en els àmbits democràtic (Llei de referèndums), econòmic (concert econòmic) i jurídic (legitimitat de la sentència del Tribunal Constitucional), s'han d'analitzar i aprofitar les condicions de conscienciació política entorn del dret a decidir per tal d'estudiar la possibilitat de convocar un referèndum d'independència l'any 2014.

A més, haurem obtingut el marc legal, amb la Llei de consultes populars, necessari per plantejar l'horitzó independentista en la següent legislatura. La pressió democràtica podrà forçar la superació de les cotilles constitucionals sobre l'autorització del Govern de l'Estat en matèria de referèndums i projectar el conflicte democràtic davant dels actors internacionals tot seguint les regles ja acceptades per la Unió Europea i pel Consell d'Europa en matèria de secessió d'estats.

Així mateix, una eventual participació d'Esquerra en els governs d'aquest període haurà de compaginar-se amb la creació i l'aprofundiment d'estructures d'Estat en el marc econòmic, social, cultural, mediàtic i acció exterior que adobi el terreny per exercir el gest sobiranista.